

PRIMORSKI DNEVNIK

Postnina plačana v gotovini
Abb. ostale i gruppo

Cena 150 lir

Leto XXXII. Št. 137 (9442)

TRST, petek, 11. junija 1976

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerkljimi, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdoba» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužnji Evropi.

SVEČAN IN MNOŽIČEN POGREB TREH ŽRTEV STRATEGIJE TERORJA V GENOVI

Za bivšega notranjega ministra Tavianijsa so genovski morilci navadni novonacisti

Policija išče Genovežana Giuliana Nario in Rocca Micaletta iz Taranta, ki sta ubila karabinjerja Deiano - Cossiga zanika govorice o odložitvi volitev

GENOVA, 10. — «Zbogom očka», je zaihtel v turobni tišini pogrebnih svečanosti sin karabinjerja Deiane, ki so nalagali na mrtvaške vozove krste s posmrtnimi ostanke 3 žrtev genovskega pokola: dr. Coca, brigadirja Saponara in karabinjerja Deiane. Srh je spreletel tisoče in tisoče genovskih demokratov, ki so z udeležbo na pogrebu pokazali mrzno do gnusnih in plačanih zločincev, katerim je pokol pomenil samo novo etapo v umazani strategiji terorja, ki divja te dni v Italiji.

Pred tem je na pogrebu spregovoril genovski kardinal Siri, ki je prebral papežev sožalno, brzojavko. Pogreba so se udeležili predsednik republike Giovanni Leone, predsednika zbornice Pertini in senata Spagnoli, kot predstavnik vlade pa minister za pravosodje Bonifacio.

Medtem pa policija v vsej Italiji te rvarnostne službe švice in Zahodne Nemčije iščejo 29-letnega Genovežana (in torej ne Jugoslavana) Giuliana Nario, ki so ga po identiteto spoznali kot človeka, ki

je zahrbtno umoril karabinjerja Deiano za krmilom sodnikovega avta. Z njim iščejo tudi Rocca Micaletta, iz Taranta. Oba sta znana «killerja» teroristične skupine «rednih brigad». Naria, ki je nekdo bil zaposlen v genovski ladjedelnici «Ansaldo» je že pred dobrim letom izginil z doma in nihče ni vedel, kako se je preživil. Njegove sledi so odkrili v nekaterih «gnezdih» samozvanih «brigadistov» in sumijo, da se je že udeležil ugrabitev znanih osebnosti.

Prav v zvezi z ugrabitvijo direktorja ladjedelnice v Genovi, Vincenza Casabona so genovski sodniki izdali za njim zaporni nalog. Niso pa še odredili zaporne naloge zaradi umora karabinjerja Deiane in udeležbe pri morilski zasedi v Ulici Santa Brigida.

V zvezi z dogodki v Genovi naj omenimo predvsem izjavo, ki jo je dal bivši notranji minister Paolo Emilio Taviani. Doma je iz Genove, kjer je bil med voditelji odporščila, sedaj pa predseduje FVL, organizaciji demokratičnih partizanov.

Taviani je pred krsto ubitega državnega pravdnika Coca in njegovih dveh spremljevalcev pozval tisk in javno mnenje, naj ne sprejemajo natolečevanj, češ da so storilci tega zločina «novi partizani» ali karkoli podobnega. Po metodah so pokazali to, kar so, je dejal Taviani: novonacisti.

Razumljivo pa je, da genovski pokol odmeva še največ prav v Rimu, pri vlad in v političnih krogih. Določeno zaskrbljenost je vzbudil dnevnik «La Repubblica», ki je objavil zapis razgovora z nekim visokim častnikom italijanske varnostne službe SID, ki pa ni hotel, da se objavi njegovo ime. Častnik SID je med drugim dejal, da se (kakor večkrat pred volitvami) pripravljajo v Italiji še novi atentati, posebnost umorov, ki so se začeli z umorom v Sezzu, pa naj bi bil «pridobiti dva milijona glasov za KD z desne», če bi pa se izkazalo, da to ni mogoče, vrči Italijo v tako zmedo, da bi bili organi oblasti prisiljeni odložiti datum parlamentarnih volitev.

Razumljivo je, da so te izjave vzbudile nemalo hrupa in polemik. Posebej je moral notranji minister Cossiga, ki je odločno demantiral, da bi kdorkoli mislil na odložitvi volitev. Zagovarjal je se tudi pred obožbo, da skuša KD izkoristiti strategijo terorja, da bi se okrepila na volitvah. «To se, na primer, ni zgodilo pred štirimi leti», je dejal Cossiga v vidni zadregi.

Obrambni minister Forlani pa je z daljšim dokumentom oporekal resničnost izjav neimenovanega častnika varnostne službe.

Genovski pokol je, kot znano, delno zabil spomin na ločin škvalov fašističnega poslanca Saccucci v kraju Sezze Romano. Vsekar je prav, da zabeležimo nasprotujoče si vesti o Saccucci v usodi. Nekateri so zapisali, da je Saccucci v Španiji, vendar je vest v njim te dni pogovarjal urednik neke rimske revije. Drugi pa trdijo, da so izvedeli, kako je Saccucci z letalom odletel na Korziko, kamor naj bi se rešil s padalom.

RIM, 10. — Glavni tajnik OZN Kurt Waldheim je prispel danes iz New Yorka v Rim. Udeležil se bo odprtja italijanske agencije Mednarodnega sklada za razvoj kmetijstva, Waldheim so ob prihodu v Rim sprejeli voditelji Organizacije združenih narodov za kmetijstvo (FAO) in drugi funkcionarji OZN.

VOLILNA KAMPANJA V OZRAČJU NAPETOSTI

VPRAŠANJE «DEMOKRATIČNIH JAMSTEV» JE GLAVNA TEMA GOVOROV VODITELJEV STRANK

KPI in PSI obojata predvolilno izkoriščanje strategije ustrahovanja - Fanfani o mislovski glasovih

RIM, 10. — Hočeš nočeš je KD zmagala vsaj prvo predvolilno bitko. Zazela je volilno kampanjo v vzdušju «križarske vojne» proti komunizmu in grozila Italijanom s strašnimi posledicami, če bi levičarji zmagali. Sedaj, po pokolu v Genovi in umoru v kraju Sezze Romano, vsa Italija razpravlja samo o vprašanju terorizma, nasilja, javnega reda. Gospodarska kriza, vladni progromi, formule... vse je že v ozadju in ljudje imajo zares občutek, da so pred zelo važno izbiro.

Toda vprašati se moramo, pravi predstavnik leve, ali «strategija ustrahovanja» se koristi? Ali niso ljudje že preveč pripravljeni, da bi se puščali ustrahovati zaradi predvolilnih terorističnih akcij?

Vsak odgovarja po svoje. Senator Fanfani je, kot vse te tedne, ponovno pozval mislovec, naj tokrat glasujejo za KD. «Smo na razliti», je dejal, «in če mislovski glasovi ne bodo pritekli na liste KD, je resna nevarnost, da bodo levčarske stranke dobile absolutno večino v parlamentu».

Toda «Moro in Fanfani morata vedeti, da se nasilje ne plača več. To naj vedo tudi demokratični katoličani, ki nečejo, da bi se njihovi glasovi pomešali z glasovi fašistične drhali», je odgovoril Fanfaniju socialist Gall. Na isto misel prihaja drugi socialist, Mosca, ki je v Milanu poudaril, da so se teroristična dejanja zadnja leta ponavljala pred vsako volilno kampanjo na tako sumljiv način, da gre za golo naključje. Italijansko ljudstvo, poudarja Mosca, je že razumelo in dalo bombe in umori preusmerjati glasove proti centru. Odgovor je dal 12. maj 1974 in 15. junij 1975.

Na temo javnega reda je spregovoril tudi senator Ugo Pecchioli član vodstva KPI. Pecchioli je najprej omenil dejstvo, ki je že neizpodbitno, da v Italiji marsikje ne deluje, kot bi bilo treba. Predvsem pa je neučinkovit državni aparat. Policija, varnostne službe, organi pregona so bili 30 let in še več navajeni, da se morajo boriti z levičarskimi silami. Vedeli so, kako je treba pretepati stavkajoče delavce ali dijakke, ne vedo pa, kako je treba braniti demokratični red pred prevratniki, ki so (negleda na lažno barvo ali masko) fašističnega kova.

Enake misli je poudaril v Bresciji poslanec Balzamo (PSI). Rekel je, da država, ki je vse organe javnega pregona usmerila na levo ne more, ni sposobna, braniti demokratičnega reda pred napadi z desne. «Država, ki je imela v svojem vodstvu De Lorenza, Micelijsa, ki pusti Saccucci beg v tujino, ni pa sposobna zadostiti pravici, ki jo terjajo žrtve iz milanske kmečke banke, Trga della Loggia v Bresciji, vladna «altalica» in tako dalje, nima v sebi energij, da bi se znala braniti».

Kdo je vsega tega kriv. Po Balzamovem mnenju ni dvomov, da KD, ki je vodila državo dolgi 30 let dejansko tako, kot si je želelo, mora sprejeti tudi javlino odgovornost.

Bivši notranji minister Paolo Emilio Taviani se je pred pogrebom poklonil spominu žrtev pokola. (Telefoto ANSA)

Odposlanstvo parlamentarne preiskovalne komisije, ki raziskuje ozadje škandala Lockheed, je znova obiskalo sedež italjske družbe v Burbanku z namenom, da zasliši bivšega podpredsednika upravnega sveta Kotchiana in dva drugi pomembnejši priči. Tanassi, ki naj bi bil poleg Rumarja, generala Fanalija, ministra Boraglie in drugih osebnosti vpleten v afero, je ponovno zavril oblozbo. Castell, D'Angelosante in Codacci - Pisanello se vrnejo v Rim morda že jutri.

V Genovi so pokopali žrtve terorističnega napada prejšnjega dne. Pogrebnim Deiano in Cocom, karabinjerjem varnosti Saponarjem javne varnosti Saponarjem je udeležila velika množica ljudi, ki je tako izpričala svojo mrzno do provokatorja in morilcev. Pomembno je, da so morilci.

«Brigadista» Giuliano Nario, ki je osumljen umora karabinjerja Deiane iz spremstva državnega pravdnika dr. Coca. (Telefoto ANSA)

PO SKLEPIH ARABSKE ZVEZE SE JE POLOŽAJ V LIBANONU IZBOLJŠAL

VČERAJ PRVI DAN NEURADNEGA PREMIRJA TITOVO PISMO SIRSKEMU PREDSEDNIKU

Po mnogih mesecih včeraj ni prišlo do nobenega spopada - Prvi libijski in alžirski vojaki vstopili na ozemlje Libanona - Napetost med Sirijo in Irakom

DAMASK, 10. — Jugoslovanski zunanji minister Miloš Minić je danes prispel iz Ankare, kjer je spremljal predsednika Tita na uradnem obisku v Turčiji, v Damask. Nocoj je obiskal sirskega predsednika Asada in mu izročil Titovo pismo v zvezi z libanonsko krizo. Včeraj pa je velikan libanonskem ozemlju okrog 300 mrtvih. Poleg tega je bilo med sedanjimi spopadi, predvsem pa zaradi bombardiranja Bejruta in Sidona ubitih 150 civilistov.

Medtem ko se kažejo prvi znaki pomiritev v Libanonu, se začenejo zaostrovati odnosi med Damaskom in Bagdadom. V Damasku so uradno sporočili, da je sirska zunanji minister danes govoril z arabskimi veleposlaniki v Damasku v zvezi s premikom iraških oboroženih sil. V istih krogih so pojasnili, da je zunanji minister obvestil veleposlanike o «sumljivem premikanju iraške vojske na sirske - iraški meji, ki v tem trenutku vzbuja dvome o njihovem namenu».

Izraelci pa spremljajo libanonske in splošne dogodke v arabskem svetu v zadnjih dneh s pozornostjo. Tudi danes su nekateri izraelski voditelji izjavili, da je Izrael zaostrel nadzorstvo na svojih mejah, potem ko je zvedel za sklepe Arabske zveze in za odločitve, da bodo poslali v Libanon kontingent sestavljen iz vojakov raznih arabskih držav.

ZAOSTROVANJE GOSPODARSKEGA POLOŽAJA

Razvrednotenje lire in naraščanje cen

Banke povišale aktivne obresti - Zaskrbljenost pri EGS zaradi gospodarskega zastaja v Italiji v letošnjem letu

RIM, 10. — Po daljšem času je lira ponovno začela izgubljati na vrednosti. Ob odprtju današnjega valutnega trga je njena vrednost strmoglavno padla do 870 lir za dolar. Vse je kazalo, da bo današnje razvrednotenje izredno visoko in da smo se vrnil na položaj v marcu in aprilu. Kmalu pa se je pokazalo, da ni tako hudo. Veliki ponudbi lire je sledila proti polnočnemu precejšnjam ponudba dolarjev in ostalih tujih valut. Vrednost lire se je ustalila na 854,725 lire za dolar. Priponiti je treba, da je izboljšanje položaja lire pred dolgotrajno uradnega menjalnega tečaja prispeval tudi ameriški dolar, ki je danes na vseh svetovnih valutnih trgih zgubil na vrednosti.

Vrednost lire nujno vpliva na cene na debelo in na drobno. Po uradnih podatkih se je potrošno blago v aprilu podražilo za 2,6 odst., v primerjavi z marcem. Živila so se podražila za 2,9 odst., industrijsko blago pa kar za 3,6 odst. Manj so se podražile storitve. V primerjavi z lanskim aprilom so bile aprila letos cene potrošnega blaga za 15,4 odst. višje.

Aprilska podražitev sledi visoki podražitvi potrošnega blaga v treh prejšnjih mesecih. Če bo šlo tako naprej, se bodo cene potrošnega blaga v letošnjem letu povišale za najmanj 30 odst. To bi bilo zelo hudo, saj bi se inflacija zaostrela do takšne meje, da bi popolnoma uničila vse, kar so delavci pridobili letos z novimi delovnimi pogodbami. Predvidevajo pa, da bo letošnja inflacija v Italiji dosegla najmanj 20 odst. in zleza torej na raven leta 1974, ko je pestila italijansko gospodarstvo najhujša kriza.

Združene italijanske bank pa je danes sklenilo ponovno podražiti denar. Dogovorili so se, da povišajo

(Od posebnega poročevalca)

BEOGRAD, 10. — «Zal moram tudi ob tej priložnosti ugovoriti, da ameriška vlada in njeni organi navzlic številnim obljubam do danes niso prepoznali niti kaznovali nobenega storilca vrste terorističnih dejanj proti našim diplomatskim in drugim predstavnikom v ZDA.» To je na današnji tiskovni konferenci izjavil glasniki zveznega tajništva za zunanje zadeve Mirko Kalezić, ko je komentiral včerajšnji bombni napad na jugoslovansko veleposlanstvo v Washingtonu. Kalezić je pristavil, da je zvezno tajništvo za zunanje zadeve v imenu jugoslovanske vlade vložilo najbolj odločen protest pri ameriški vladi prek veleposlanika ZDA v Beogradu, medtem ko je jugoslovanski veleposlanik vložil takšen protest pri ameriškem zunanjem ministrstvu.

Predstavnik jugoslovanskega zunanjega ministrstva je komentiral tudi zločin v paravojaki prestolnici Asuncion, kjer je pod streli ustreljen zločinca izidilni uravagski veleposlanik, strel pa so bili nameni jugoslovanskemu veleposlaniku Vučkoviću. Takole je dejal Kalezić:

«Predvsem želim poudariti načelno jugoslovansko stališče proti sleherni vrsti terorizma ne glede na cilje, s katerimi se želi opravičiti. Tako se tudi ob tej priložnosti pridružujemo valu obsoj, ki jih je izrazil zahrbtni uboj uravagskega veleposlanika v Paragvaju. V uradnem sporočilu paravojaske policije, objavljenem v časniku «La Tribuna» 8. junija se ne omenja, da je bil atentat naperjen proti jugoslovanskemu veleposlaniku v Paragvaju.

Vsa naša spoznanja, da je bil napad načrtovan na veleposlanika Vučkovića, izhajajo iz agencijskih in časopisnih poročil. Toda upoštevajoč, da je v policijskem sporočilu kot napadalec naveden Jozo Damjanović, jugoslovanski državljani, ki nam je dobro znan kot okoreli terorist, bi lahko predpostavili, da imajo takšne vesti stvarno osnovo. V Paragvaju se nahaja znana teroristična skupina izvajalec gnusnega uboja našega veleposlanika v Stockholmu Vladimir Rolovića leta 1971. Vlada Paragvaja, kolikor nam je znano, še vedno ni pozitivno odgovorila na zahtevo švedske vlade, da bi jih izročili te zločince. Še en-

krat se je pokazalo, da je takšno stališče — dajanje zatočišča zločincem in omahovanje, da bi jih izročili v roke pravice — opogumljanje teroristov in ustvarjanje prepričanja, da lahko nekažnovano izvajajo svojo zločinsko dejavnost. Od tod tudi težka odgovornost tistih, ki tako tolerantno ravna s temi zločinci, in sicer pred mednarodno skupnostjo in pred lastnim narodom.»

Mirko Kalezić je na tiskovni konferenci spregovoril tudi o jugoslovansko - japonskih odnosih in sodelovanju v luči bližnjega obiska japonskega prestolonaslednika Akihita v Jugoslaviji. Po Kaležićevih besedah so odnosi med državama v stalnem vzponu od leta 1952, ko sta Jugoslavija in Japonska navezali diplomatske stike.

Še en Kaležićev odgovor na današnji tiskovni konferenci je pritegnil pozornost. Gre za jugoslovansko oceno ukrepov zahodnonemške vlade glede preprečevanja protijugoslovanske dejavnosti. Kalezić je izjavil tole:

«Vlada ZR Nemčije je z uradno noto obvestila jugoslovansko vlado, da so včeraj preprečili dve organizaciji skrajne emigracije v ZRN, ter da se iskanje ubijalcev konzula Fdvina Zdvoca nadaljuje z nezmanjšano intenzivnostjo. Ta nota je odgovor na noto jugoslovanske vlade z dne 7. maja letos, s katero je bilo med drugim dokumentarno opozorjeno na teroristično in subverzivno-propagandno dejavnost več organizacij in skupin skrajnih emigrantov v ZRN. Pozdravljamo ta ukrep vlade v Bonnu kot dober in prikladen korak v smeri trajnega in popolnega onemogočanja protijugoslovanske dejavnosti v ZR Nemčiji. Upamo, da bodo vlada in organi ZR Nemčije učinkoviti tudi v sprejemanju drugih neizbegljivih ukrepov za isti cilj. V tem vidimo pomemben prispevek nadaljnji graditvi zaupanja med državama in nadaljnemu napredku sodelovanja.»

V. BARABAS

Po političnih pogovorih Tito včeraj v Smirni

ANKARA, 10. — Jugoslovanski predsednik Tito, ki se mudi na uradnem in prijateljskem obisku v Turčiji, je popoldne odpotoval iz Ankare v Smirno. V okolici tega mesta si je ogledal ostanke zgodovinskega kraja Efesa, včeraj pa je bil gost na večerji, ki jo je v njegovo čast priredil turški premier Demirel. Turko časopisje tudi danes posveča veliko pozornost Titovemu obisku. Časniki na prvih straneh poudarjajo, da so bili uradni pogovori, ki sta jih imela včeraj predsednika Tito in Koroturk, plodni in koristni, poleg tega pa tisk meni, da bo Titov obisk nova močna spodbuda za razvoj jugoslovansko - turškega sodelovanja.

BERLIN, 10. — Tukaj se je danes začel sestanek pripravljalnega odbora za sklicanje konference evropskih komunističnih partij, ki mora pripraviti osnutek zaključne resolucije. Seje pripravljalnega odbora se udeležujejo vidni voditelji evropskih komunističnih partij. Sovjetska zveza, ki želi, da bi konferenco čimprej sklicali, je v Berlin poslala Ponomareva, Zagladina in Katusjeva. Jugoslovansko delegacijo vodi Aleksander Grlićkov, italijansko pa Sergio Segre.

Seja predsedstva centralnega komiteja ZK Jugoslavije

(Od našega dopisnika)
BEOGRAD, 10. — Danes je bila pod predsedstvom Petra Stambolića 20. seja predsedstva centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije. Medtem ko so na prejšnji seji razpravljali o pomembnih vprašanjih iz mednarodnega delavskega gibanja, je danes tekle besede predvsem o odnosih in sodelovanju ZK Jugoslavije s socialističnimi in socialdemokratskimi strankami zahodne Evrope, sicer pa so tudi na današnji seji obravnavali aktualna dogajanja v mednarodnem delavskem gibanju. Kakor so spodočili, je imel uvodno poročilo član partijskega izvršnega komiteja Dobrovićević. Partijsko predsedstvo je obravnavalo še nekatera druga vprašanja.

V. B.

RIM, 10. — Skupina italijanskih kulturnih delavcev in umetnikov je podpisala poziv volivcem, naj podprejo socialistično stranko. Med njimi so: režiser Michelangelo Antonioni, časnikar Giorgio Bocca, igralci Tino Bazzei, Tino Carraro, Valentina Cortese, ekonomist Francesco Forte, nadalje režiserka Lina Wertmüller, gledališki režiser Giorgio Strehler, igralec Vittorio Gassman, Mario Monicelli, Francesco Rosi in drugi.

Pogovori Gjereka v Zah. Nemčiji

BONN, 10. — Glavni tajnik poljske Enotne delavske partije Gjerak je imel danes pogovore s predsednikom zahodnonemške vlade Schmidtom, predsednikom republike Scheelom, predsednikom socialdemokratske stranke Brandtom in predsednikom demokratične stranke Kohlom. Poleg tega se je srečal v Diseldorfu s predstavniki sindikatov in zahodnonemškega gospodarstva. Po uradnih vesteh, sta Gjerak in Schmidt govorila predvsem o iskanju novih plodnejših poti za bolj učinkovito sodelovanje med državama, obenem pa tudi o položaju v Evropi. Zahodnonemški predsednik vlade je menil, da bo Gjerakov obisk

dal novega zagona meddržavnim odnosom in izrazil prepričanje, da bo sta obe strani dali prispevek za rešitev vseh vprašanj med njima. Tudi Gjerak je označil srečanje za izredno važno zlasti za prihodnost in predlagal, naj bi uvedli stalna občasna posvetovanja med dvema vladama. V pogovorih s predstavniki gospodarstva je Gjerak opozoril na velik primanjkljaj Poljske v zunanji trgovini z Zahodno Nemčijo, je nastal predvsem zaradi razmerne majhnega uvoza Zah. Nemčije iz Poljske. Zagotovil je, da bo Poljska še vedno upoštevala industrijske naprave in izrazil željo, da bi tudi Zah. Nemčija povečala svoj uvoz.

Kandidati odgovarjajo

Jelka Gerbec - kandidatka za senat na listi KPI v II. tržaškem okrožju

postavlja v ospredje vprašanja, ki se tičejo slovenske manjšine. Jasno pa je tudi, da se kot edini senator iz tržaške pokrajine, izvoljen na listi KPI, ne more omejevali zgolj na slovenska vprašanja, ampak mora obravnavati in poudarjati vse probleme, ki se tičejo našega mesta v vseh njegovih aspektih.

Vpr.: Časnikar Alberto Ronchey, ki pričakuje, da bo postal drugi senator, izvoljen v našem mestu, v vseh svojih volilnih nastopih poudarja, da bi utegnil imeti senat v novi zakonodajni dobi še posebno važno vlogo, namreč vlogu nekakšnega čezraja, ki naj bi brzdal pobude preveč na levo usmerjene poslanske zbornice. Kakšno je vaše mnenje o tem trditvah?

ODG.: Menim, da Ronchey na svojih shodih išče glasove na desni, med konservativnimi sloji našega mesta. Osebo pa uterjem v tuznost in razsodnost volivcev in ne verjamem, da bo prišlo do znanih razlik v razmerju sil med senatom in zbornico. Vsekakor pa je upati, da bodo Roncheyjeve trditve o funkciji senata kot zavarovalca poslanske zbornice 20. junija demantirane.

VPR.: Prihodnja zakonodajna doba bo izredno važna za vso Italijo, še posebej pa za Slovence, ki od nje veliko pričakujejo. Ali so ti pričakovanja utemeljena?

ODG.: Seveda, prihodnja mandatna doba bo prav gotovo zelo važna za Slovence. Parlament bo moral ratificirati osimski sporazum med Italijo in Jugoslavijo in v ratifikacijski zakon vnesti tudi ustrezna jamstva za Slovence v Italiji. Parlament bo moral tudi izglasovati zakon o globalni zaščiti, ki naj zagotovi popolno enakopravnost in nadaljnji razvoj slovenske skupnosti v Italiji. To prav gotovo niso malenkostne stvari. Kako se bode ta vprašanja reševala pa bo odvisno tudi od tega, kako bodo volivci glasovali, če bodo s svojim glasom omogočili vzpon demokracije v državi. V tem smislu so tudi slovenski volivci poklicani, da dajo svoj delež: pri tem je, po mojem, važno, da ne

razpršijo glasov, ampak, da jih osredotočijo na stranko, kakršna je KPI, ki po eni strani daje največje jamstva za obrambo in uveljavitev demokracije, po drugi pa ne samo zagotavlja izvolitev slovenskega predstavnika v senat, ampak daje tudi možnost izvolitve slovenskega predstavnika v poslansko zbornico. Kolikor močnejši bodo namreč komunisti v novem parlamentu, s toliko večjo učinkovitostjo bodo lahko zagovarjali pravice Slovencev in uspešno speljali do kraja boje, ki bodo še potrebni za doseg te ciljev.

VPR.: Kakšne so pobude, ki jih vi in vaša stranka nameravate v tem pogledu sprožiti?

ODG.: KPI bo ponovno predložila, kot že v dveh prejšnjih mandatih, zakonik osnutek o globalni zaščiti in splošni ureditvi vprašanih slovenske narodnostne skupnosti. Ob sodelovanju to. škerka in Seme, ki sta ta osnutek predložila v parlamentu že leta 1970, nameravamo vanj vnesti vse tiste popravke in dopolnila, ki so od takrat dozorela in ki so danes za Slovence zelo pomembna. Komunisti r. bomo ta boj za globalno zaščito v parlamentu vodili — kot smo sicer tudi doslej — vzporedno s pobudami v delnem svetu in v krajevnih ustanovah, ker menimo, da se morajo mnoga vprašanja Slovencev reševati tudi na teh ravneh. Vse to seveda ob upoštevanju, kaj je za Slovence bolj koristno in kakšna je najboljša pot za reševanje posameznih vprašanj.

Rada bi tudi poudarila, da bo KPI o svojem delu poročala slovenskim volivcem in tudi posameznim slovenskim ustanovam, da bo v tem pogledu nadaljevala po zgledu tovaršev. Vse to seveda ob sočasnem in sodelovanju še bolj okrepi, in to ne samo zato, da bi ugodne slovenske ustanove v Italiji nudile nasvete in pomoč komunistični skupini v parlamentu, ampak tudi, da se zagotovi vsem parlamentarnim pobudam in korist manjšine najširša podpora celotne slovenske javnosti.

GORIŠKI DNEVNIK

VČERAJ OPOLDNE NA ŽUPANSTVU V GORICI

Razprava o proizvodnih dejavnostih v cestni tovarni postaji v Gorici

Postajo bodo zgradili na 58 tisoč kv. m površine slovenske zemlje na Jeromitišču

Na seji načelnikov skupin v občinskem svetu, zastopnikov pokrajine, trgovske zbornice, zveze in dvižev, sindikatov, špediterjev, prevoznikov, predstavnikov občine Sovodnje in rajonskega sveta Stan-drež, ki je bila včeraj opoldne v dvorani občinskega sveta v Gorici, so preučili načrt proizvodnih dejavnosti, ki jih bodo vključili v cestno tovarno postajo (avtoport) v Gorici. Idealni osnutek so predstavljal štirje strokovnjaki podjetja TEKNE iz Milana. Gre za dokaj izdelan načrt cestne tovarne postaje, ki naj bi se razprostirala na 58.620 kv. m površine ter bila obdana s Tržaško cesto, novo cesto v industrijski coni ter priključkom avtomobilske ceste. Ta cestna postaja naj bi bila torej locirana pri Jeromitišču in je zato predvideno uati rusenje stanovanjskih in kmetijskih poslopij. Po besedah strokovnjakov bo na tem področju okoli 650 delovnih mest in bodo našli zaposlitev špediterji, skladiščniki, mehaniki, pisarniško bančno in poštno osebje itd., da omenimo samo nekatere poglavite dejavnosti.

Sestavljavci načrta so se svojega dela lotili leta 1971, leta in so se pri tem oslanjali na podatke o cestnem tovarnem prometu, ki so jih dobili pri trgovski zbornici. Po sodbi strokovnjakov je v zgoraj opisanem, trikotniku premoale zemlje za izgradnjo takšnega avtoporta, ki bi ustrezal goriškim potrebam, ter so se zato omejili samo na cestni tovarni promet in bodo za železniškega poiskali drugo rešitev. Votno so v dejavnost avtoporta vključili namreč cestni in železniški tovarni promet.

Kakor se je razprava sprva razvijala, je bilo mogoče spoznati, da so si avtoprevozniki zamišljali cestno postajo kot neke vrste parkirišče z garažami, kjer bi pušali svoje tovornjake. V nadaljevanju razprave pa se je jasneje izoblikovala podoba te pomembne gospodarske infrastrukture in so prisotni spoznali, da bodo v cestno postajo pripeljali že ocarinjene tovornjake, kjer bodo blago uskladiščili ali celo nekoliko predelali. Hkrati pa bo postaja služila tudi za tovarnjake, ki jih lastniki s pristanom goriške občine sedaj še lahko parkirajo v nekaterih ulicah v obrobni mestni četrti.

Kakšno blago bodo prvenstveno manipulirali in skladiščili? Ali les, ki je po količini sedaj na prvem mestu v uvozu, ali pa tudi drugo blago. Zelo zanimivo je meso, ki ga prav tako uvažamo preko Gorice in za katerega bi bilo potrebno zgraditi hladilnike, da ga ne bi uvozniki pošiljali v Trst, Verono in druge kraje.

Izhajajoč iz nove stvarnosti, ki je porodila na Tržaškem italijansko-jugoslovanski sporazum, je bila izrečena misel, če bi v okviru cestne postaje odprli prosto carinsko cono. Predlog je bil ugodno ocenjen, toda njegova uresničitev sploh ni enostavna in je odvisna od odločitve političnih dejavnikov. Prav tako je od političnih dejavnikov odvisno tudi samo finansiranje. Dežela je v okviru svojega srednjeročnega programa določila sredstva, toda kdo more danes jamčiti, da zaradi potresa tega načrta ne bo spremenila. Odprto je nadalje vprašanje, kdo bo nosilec izgradnje in upravljanja cestne postaje, javne ali zasebne.

● Zaradi del na telegrafski napeljavbi bo v prihodnjih dneh zaprt za promet odsek Furlanske ceste od Ul. Berlam do hise št. 107. Promet bodo presmerili po Ul. Perarolo in Ul. S. Bortolo, kjer bodo uvedli enosmerno izmenično vožnjo, ki jo bodo urejevali semaforške naprave, in prepovedali parkiranje.

Vpisovanje za kotlarski tečaj na Peči

Prosvetno društvo Vipava s Peči in iz Rupe vabi vse mladince, da se udeležijo kotlarskega tečaja, ki ga bo društvo pripravilo na prireditveni ploščadi na Peči. Društvo obvešča vse starše, ki bi radi svoje otroke poslali na tečaj, naj jih čimprej vpišejo pri Ivanu Peteljanu. Udeleženci tečaja naj se za prvo vajo zberejo na plošči v petek, 18. junija, ob 19. uri. Tečaj bo vodil Ljivi Rožič iz Podgore.

Odprtje sedeža KPI v severnem delu

V nedeljo, 13. t.m., bodo v Gabrilevi ulici odprli nov sedež KPI za severno mestno četrt. Svečanosti, ki se bo pričela ob 10.30, bodo prisostvovali člani pokrajinskega tajništva KPI ter drugi gostje.

Odprtje je sad požrtvovalnega dela vseh komunistov mestne četrti, ki vidijo v novem sedežu najprimernejše sredstvo za demokratično in učinkovito rešitev krajevnih vprašanj.

Nov sedež v severnem delu bo postal kraj srečanja in razprave o političnih, civilnih in drugih perečih vprašanjih današnje družbe. Prizadevanja za priznanje pravic slovenske narodnostne skupnosti, za njen napredek in razvoj bodo z novim sedežem še bolj pospešena, saj v tem predelu mesta živi največje število slovenskih komunistov.

Komunisti v severnem kvartu si bodo prizadevali, da bi rajonska konzulta proučevala in predlagala stvarne rešitve problemov, predvsem glede stanovanjske gradnje in vprašanj socialnih storitev. Tajnik komunistične celice v severnem kvartu je arhitekt Roberto Busolin.

ne ustanove ali zasebniki. Izvoljeni predstavniki, sindikati in druge si le se zavzemajo prvenstveno za vlogo javnih ustanov, medtem ko se gospodarski operaterji in banke zavzemajo za odločilno vlogo zasebnega sektorja.

V obeh primerih pa je že sedaj potrebno ugotoviti, katere so primarne potrebe, ki ji bo treba uresničiti v postopni izgradnji. Na tej osnovi je treba že sedaj določiti, kolikšna bo cena za tiste najmanjše poseje, ki bodo zagotovili funkcionalnost postaje.

Drevi predavanje v krožku Rinascita

Kulturni krožek Rinascita bo pripravljal danes zvečer ob 21. uri v

prostorih pokrajinske seje dvorane okroglo mizo na temo »Zadnji dokument CEI — kakšen pluralizem?« Večer bo posvečen vprašanju skupine katoličanov, ki kandidirajo na listi KPI. O tem bodo govorili odvetnik Nereo Battello, don Renzo Boscarol, prof. Renato Iacumin in don Luigi Pontel.

VOLILNA ZBOROVANJA

KPI. Danes ob 18.30 bo občinska svetovalka Gianna Pirella govorila pred ljudskimi hišami v Ul. Garzarolli. Govornica bo ob 19.45 nastopila tudi pred ljudskimi hišami v Ul. Ponte del Torriore.

SLOVENSKA SKUPNOST. Danes ob 19. uri bodo pred osnovo šolo v Podgori govorili Marija Ferletič, Damjan Pavlin in Andrej Bratuž. Isti govorniki bodo ob 19.30 govorili pred spomenikom v Pevmi.

S SEJE OBČINSKEGA SVETA

Zazidalni pas razširiti v skladu z značilnostjo vasi in prebivalstva

Nabrali nad 2 milijona lir za žrtve potresa - Obsodba nasilja in solidarnost s SSG

Občinski svet, ki se je sestel včeraj opoldne v Doherdobu, je na začetku seje z enominutnim molkom počastil spomin žrtvam strahovitega potresa, ki je prve dni prejšnjega meseca tako hudo prizadel gornjo Furlanijo, severno Benetico in Režijo. Župan Andrej Jarc je prikazal lik tega ljudstva, kot zdelo marljivost, vztrajnost in ljubezen do rodne grude, ki je ni voljan zapustiti niti v tako tragičnem trenutku kot je sedaj, ko mu je potres uničil dober del premoženja. Doherdobsko občinska uprava v sodelovanju s sosednimi občinami namerava sprejeti nekaj otrok iz Beneske Slovenije, da bi tu obiskovali slovenske šole in otroški vrtec, dokler ne bodo njihovi domovi obnovljeni. Tudi svetovalka Slovenske skupnosti Maria Ferletič je izrazila skrb za beneske rojake in žalela, da bi oblasti prepričale vsakršno špekulacijo in zagotovile stroho vsem do zime. Predsedem je naglasila potrebo, da se krajevno prebivalstvo prepriča, da je bil potres v izbiiranju takšnih življenjskih, to je družinskih in ekonomskih pogojev, ki najbolj ustrezajo njim samim. Treba je tudi, enkrat za vselej, zatreti drugo tragedijo, ki pesti benesko ljudstvo že od nekdaj, to je izseljevanje. Doherdobci so pokazali neizmeren čut do tragedije. Na pobudo občinske uprave je bil sestavljen poseben odbor, ki je zbiral sredstva in blago po vseh hšah. Samo prostovoljnih prispevkov je bilo nabranih skoraj 2 milijona lir. K temu je treba še priložiti 300.000 lir, ki jih bo prispevala občina in 350.000 lir domače hranilnice. Iz priobim, ki so bile iznešene na včerajšnjem občinskem svetu izhaja, da bodo ta denar izročili v skupen fond, namenjen celotnemu potresnemu področju. Na-

meravana podelitev zbranih sredstev neposredno slovenskim vsem v Benetici bi morda škodovala te pripravi pri odmerjanju podpor skupnega deželnega sklada. Vendar bo o tem odločil odbor, ki je vodil nabiralno akcijo. Poleg tega naj omenimo, da je večji del Doherdobcev, ki so zaposleni v tržiški deljadjelnici v izmenah pomagali reševanim skupnam v Režiji.

Z zadovoljstvom je občinski svet sprejel vesti, da so oblasti ugodile najnujnejšim zahtevam Stalnege slovenskega gledališča v Trstu. Župan je povedal, da je občinska uprava posredovala za rešitev krize na pristojnem ministrstvu ter predsedstvu vlade in dežele.

Soglasna je bila tudi obsodba zadnjih krvavih dogodkov, ki so vznemirili potek volilne kampanje. »Kakršni koli nazivi nisojo te skupnice« je dejal Joz Jarc, »s njihovi nameni in dejanja vedno fašističnega izvora«.

Na občini se kopijo prošnje za zidanje novih hiš. Treba bo razširiti gradbeni pas regulacijskega načrta, vendar bo treba tudi upoštevati značilnosti vasi in preprečiti špekulacije. Zato je bila sestavljena posebna komisija, ki ima nalogo izdelati nov načrt. Komisijo vodi arhitekt Jozef Cej iz Gorice.

GLASBENA MATICA — GORICA

vabi danes, 11. junija, ob 20.30 v Dom A. Budala v Štandrežu na produkcijo gojencev šole Glasbene matice iz Štandreža

Nastopata še:
— Komorni godalni orkester iz Gorice
— Harmonikarski orkester iz Nabrežine

Razstava del Silvestra Godine bo odprta do nedelje

Cankarjev in Trinkov portret slikarja Lorenza Furlanija

Njegov konjiček so portreti. V svojem ateljeju jih je veliko, dosti jih je tudi prodal. Ko govorimo namreč o slikarju Lorenzu Furlaniju iz Ronk, mislimo najprej na njegove portrete, s katerimi je zaslovel kot dober slikar. Njegove portrete poznajo v deželi ter tudi v Jugoslaviji, saj spada Furlani med najboljše portretiste v naših krajih.

Vzrok, da smo ta članek posvetili ronškemu slikarju, je treba namreč iskati v dejstvu, da sta se on in slikarka Noris Bevilacqua - Ferfolja pripravljala, da bi odprla slikarsko razstavo v Spletu ob Nadiži. Zamišljal o tej razstavi je prišla našemu neumornemu družbeno-političnemu delavcu dr. Viljemu Ceru, ki je zaprosil ronška slikarja za sodelovanje. To je bilo pred potresom, ki je razdeljal tudi Benesko Slovenijo. Noris Ferfolja je za razstavo pripravljala svoje kraške motive, Furlani pa se je posvetil portretom. Dva ju je že obkloval, in sicer Cankarjevega in Trinkovega. Slikar pa je nameraval svojo razstavo obogatiti s portreti preprostih beneskih ljudi, ki najbolj živo pričajo o trdni boju, ki ga mora beneski človek vsak dan premagovati za obstoj. Naravna nesreča 6. maja pa je razstavo preprečila, tako da sta se slikarja domnila, da jo bosta pripravila v prihodnjem, ko si bodo beneski ljudje uredili najnujnejše življenjske pogoje.

Slikarska dvojica Ferfolja - Furlani pa bo v kratkem pripravila v Portoržu zanimivo razstavo. Tej bosta sledili še razstavi v Krasni hiši ter v Gradežu.

(Na sliki vidimo slikarja Lorenza Furlanija s portreti Ivana Cankarja in Ivana Trinkarja.)

Kino

Gorica

VERDI 17.00—22.00 »Stupor«. M. Hemmingway in C. Sarandon. Barvni film. Mladini pod 18. letom prepovedan.

CORSO 17.00—22.00 »Emanuelle Nera - Horien reportage«. L. Genser in G. Tinti. Barvni film. Mladini pod 18. letom prepovedan.

MODERNISSIMO 16.45—22.00 »La linea del fiume«. R. Cucciolini in P. Leroy. Barvni film.

CENTRALE 17.15—21.30 »Le avventure e gli amori di Scaramouches«. M. Sarrazin in U. Andress. Barvni film.

VITTORIA 17.00—21.30 »B. Cyan - Grandioso film di karatè per tutti«. Barvni film.

TRIZI

EXCELSIOR 16.00—22.00 »Apache«. Barvni film.

PRINCIPE 18.00—22.00 »Il braccio violento della legge - st. 2«. Barvni film.

NOVA GORICA

in okolica

SOCA »Ljubzen brez obveznosti, ameriški barvni film ob 18.30 in 20.30.

SVOBODA »Dvojica nezlojnih, ameriški barvni film ob 18.30 in 20.30.

DESKLE Prosto.

DEZURNA LEKARNA V GORICI

Gorici ves dan in ponoči je v Dancu deurna lekarna Tavasani, Korzo Italia 10, tel. 25-76.

DEZURNA LEKARNA V TRZICU

Trzic ves dan in ponoči je v Dancu deurna lekarna Al Redentore, Ul. Rosselli, tel. 72-340.

IL POMODORO

ULICA RASTELLO 2a — GORICA

ZNIZANE CENE ZA 70%
ZARADI SPREMENBE UPRAVE

jeans 3000 lir

srajce 2000 lir

majice po 2000 — 3000 — 4000 lir

Niko Brešan

Med spominskim večerom v sredo v škdnju.

OD TEORIJE DO PRAKSE

POTREBNO JE MORJE DRUGAČE OBDELOVATI

RIM, 10. — Nedolgo tega so se zbrali strokovnjaki, ki so razpravljali o tem, kaj bi se dalo storiti za razvoj ribištva v Italiji in za tako imenovano "vodno kulturo".

Prof. Febo Lumare, direktor laboratorija za biološko izkoriščanje lagunarnih področij, je v svojem poročilu nanizal nekaj idej, ki zaslužijo pozornost. Med drugim je podčrtal in nato razvil šest elementov, ki zaslužijo temeljitejšo obdelavo. Izkoriščanje morskih voda in zamočvirjenih področij s slano vodo bi služilo temu, da se poveča "kontrolirana proizvodnja beljakovinske prehrane z visoko biološko vrednostjo". Nadalje tako imenovana "acuacultura" predstavlja odlično sredstvo za borbo proti onesnaževanju obalnega morja in lagunarnih površin. Temeljitejšo izkoriščanje obalnega področja in lagunarnih področij bi moglo zaposliti več delovnih moči in prispevati k delni preusmeritvi delovnih moči in drugih produkcijskih sil, ki so danes zaposlene v morskem ribolovu. Že omenjena "acuacultura" nadalje predstavlja ekološko zaščito proti urbanizaciji obalnih področij in proti temu, da bi se na določenih zainteresiranih področjih razvila industrijska dejavnost, ki bi kvarila okolje. Ker je vsa ta dejavnost utemeljena izključno na rezultatih, ki se merijo z ekonomsko računico, bi nova dejavnost predstavljala tudi spodbudo za nova raziskovanja na področju vedno večje ribje zaloge.

Prof. Febo Lumare, je gornje teme obširneje obdelal in prišel do nekaterih zanimivih zaključkov, kot na primer do zaključka, da pridejo v poštev za takšno izkoriščanje obalnih voda in zamočvirjenih lagun nekatere vrste bele ribe in jegulje, nato pa tudi mehkužci in školjke.

Samo ob sebi se razume, da se človek ne bo v tem primeru spuščal "v tekmo" s naravo in širimi morji, pač pa bo svojo zadevno dejavnost omejil na omejena in bolj ali manj laže zaščitena območja, kar je možno in resljivo le na lagunarnih področjih ali področjih, kjer se laže zaprejo določene morske površine med otoci. Toda to je že tehnična plat vprašanja, v katero se ne bomo spuščali; pač pa bomo navedli nekatere podatke. Kot je povedal prof. Febo Lumare, je možno, vsaj teoretično, na hektaru morske površine vzrežiti na leto 20 ton bele ribe in kar 50 ton jegulj. Kako si Febo Lumare zamišlja vzrejo jegulje, za katero vemo, da se esli od rojstva do dozorelosti na velikanske razdalje, ni znano, toda 50 ton jegulj na razmeroma majhni površini enega hektara vodne površine na leto je ogromna količina, kot je zelo veliko tudi 20 ton bele ribe.

Kar zadeva mehkužce, je prof. Febo Lumare mnenja, da bi jih

mogli v Italiji "vzrediti" izredno veliko, vendar bi bilo treba v ta namen posodobiti razne sisteme, ki so že v rabi, tako, da bi se naučili kaj od Francozov, ki so se s svojimi "plantažami" ostrig in drugih mehkužcev uveljavili na svetovnih tržnicah.

Končno velja dodati še naslednje. Večji ali manjši kompleks, ki bi bil določen za to ali ono vrsto "acuaculture", bi prav gotovo predstavljal tudi nadaljnjo možnost za poglobitev vprašanja vzreje ribjega zaroda v večjih količinah. Italija, ki jo obdaja voda malone z vseh strani, se se premalo ukvarja z enim njenih največjih potencialnih bogastev, s teoretičnim in praktičnim proučevanjem ribogojstva. Riba, ki predstavlja veliko biološko vrednost kot beljakovinska hrana, je za Italijo izrednega pomena, saj mora Italija dati za uvoženo beljakovinsko hrano na tisoče milijard lir na leto. Druge države po svetu, ki so se znašle v enakem položaju, so si pomagale z ribjo industrijo. Glede tega lahko služijo za zgled Japonska.

V ŽENEVI BO GOVOR TUDI O TEM ZELO HUDEM VPRAŠANJU

Kako najti dovolj delovnih mest za milijardo novih delovnih rok

V dobrih dveh desetletjih bo na svetu že dve milijardi več ljudi
Največ jih bo v nerazvitem svetu - Razlika med bogatimi in revnimi

Ena milijarda novih delovnih mest se zdi že fantastična številka, pa čeprav gledamo na njo v svetovnem merilu, čeprav je ljudi na svetu že 4 milijarde in čeprav gledamo na to število v razdobju ene generacije. Toda številka je povsem konkretna, kajti izhaja iz dovolj avtoritativnega izvora, namreč iz krogov mednarodne organizacije dela. Gre za podatke, ki ga je postavila najstarejša organizacija Združenih narodov. Če upoštevamo dejstvo, da se bo v roku ene generacije prebivalstvo našega sveta povečalo za vsaj 2, morda celo za 3 milijarde ljudi, številka ene milijarde novih delovnih mest ni, ali bolje ne sme biti pretirana. Toda...

Problem nastaja šele tedaj, če vzamemo v poštev dejstvo, da se bo svetovno prebivalstvo povečalo za dve do tri milijarde ljudi

pretežno v deželah v razvoju, oziroma v pretežno nerazvitem svetu. O tem vprašanju bodo prvenstveno govorili na svetovni konferenci o zaposlovanju, ki se bo v kratkem sestala v Ženevi.

Prav nič ni težko domnevati, da bodo na tem mednarodnem zasedanju prevladovali problemi zaposlovanja v "tretjem svetu", torej v deželah v razvoju, pa čeprav tudi najbolj razvite dežele sveta niso imune pred pretrese, ki jih tudi v zelo bogati družbi predstavlja brezposelnost, saj smo prav pri nas, v Italiji, priča velikanem migracijskim procesom, ki so posledica brezposelnosti. Sicer pa je prav zdaj leta po razpisu migracije problem vse zahodne Evrope, ko je namreč zaradi recesije ostalo v osrednji Evropi brez dela okoli 2 milijona ljudi, v glavnem priseljencev, ki bodo morali domov, vsem ko je v sami Italiji brez dela nad milijon ljudi. Toda v nerazvitem svetu, še točneje v mestih "tretjega sveta" je brez dela ogromna vojska 90 milijonov ljudi.

Resnici na ljubo je brezposelnost v nerazvitem svetu še hušja kot nam povedo gornje številke, kajti v nerazvitem svetu brezposelnost najbolj prizadene podeželja, kmečkost prebivalstva, kjer je brezposelnost že tradicionalni sezonski pojav, ki ima za posledico beg s podeželja, z druge strani pa je podeželje vedno dajalo mestu svoj ohranjen prebivalstvo.

Strokovnjaki v zvezi s tem pravijo, da ni dovolj izdelati občasne in krajevno omejene načrte za obsovanje novih delovnih moči, pač pa da je potrebno ustvariti vseobsegajočo strategijo za odpiranje novih delovnih mest za vedno nove in nove milijone ljudi.

Pa ne gre le za povečanje novih delovnih mest. Da bi mogli rešiti problem, ki se pojavlja v vsem nerazvitem svetu, pa tudi v bogatem svetu, je potrebno vse svet "združiti" v nekakšno med seboj povezano enoto, ki naj bolj solidarno rešuje vso to problematiko, kajti le tako bo moč rešiti "vprašanje" siromaštva kot svetovnega pojava. Na svetu živi najmanj 700 milijonov ljudi v popolni bedi. V tako imenovanem "tretjem svetu" je okoli 600 milijonov ljudi, ki živijo od 75 dolarjev na leto, to se pravi, da je na svetu 600 milijonov ljudi, ki se morajo zadovoljiti z dohodki borih 70 tisoč lir na leto.

Razen tega se je treba tudi v svetovnih merilih lotiti vprašanja neenakosti, ki se kaže v sledečih podatkih: dežele v razvoju predstavljajo 70 odstotkov svetovnega prebivalstva, 70 odstotkov že omenjenih 4 milijard ljudi, je skoraj tri milijarde ljudi. In ti razpolagajo komaj s 30 odstotki svetovnega dohodka, medtem ko 30 odstotkov prebivalstva, ki odpade na bogati svet, razpolaga s 70 odstotki svetovnega dohodka.

Dežele, tako imenovane tretje sveta, oziroma sveta v razvoju pa se prav nič ne razvijajo, v primerjavi z razvitem svetom, kajti te dežele niso v zadnjih 70 letih povečale, niti za en sam odstotek svojega deleža v industrijski moči sveta, seveda v primerjavi z razvitem svetom. Zato je v nerazvitem svetu dohodek na prebivalca 22-krat manjši od dohodka v industrijsko bogatem svetu. Še več, industrijska proizvodnja razvitega sveta je, vzeto na prebivalca, 30-krat večja kot v nerazvitem svetu.

To porazno sliko dopolnjuje še en "o značilnih podatke": na področjih nerazvitega sveta je ena mi-

liarda ljudi, ki je podhranjena ali živi v lakoti, končno je v tem delu sveta že 800 milijonov nepismenih ljudi. Še več, število nepismenih je v absolutnih številkah iz leta v leto večje, čeprav se relativno manjša. Odstotek nepismenih je v svetu sicer manjši, ker pa je naraščal: prebivalstva prav v nerazvitem svetu izredno veliko, je vedno več tistih, ki jih šola še ni zajela. Strokovnjaki za to problematiko upravičeno pravijo, da je tudi nepismenost eden izmed razlogov prepočasnega razvoja nerazvitega ali slabo razvitega sveta. In zato smo tudi tu spet v slepi ulici, kajti dežele v razvoju, kjer je razvoj gospodarstva počasnejši od naraščanja prebivalstva, ne more dodeliti vzgoji in šolstvu toliko sredstev, da bi se procent nepismenih koreniteje manjšal.

Ob vsem tem, je logično vprašanje, kako priti do ene milijarde novih delovnih mest v razmeroma kratkem času, še do konca stoletja, če ne že prej?

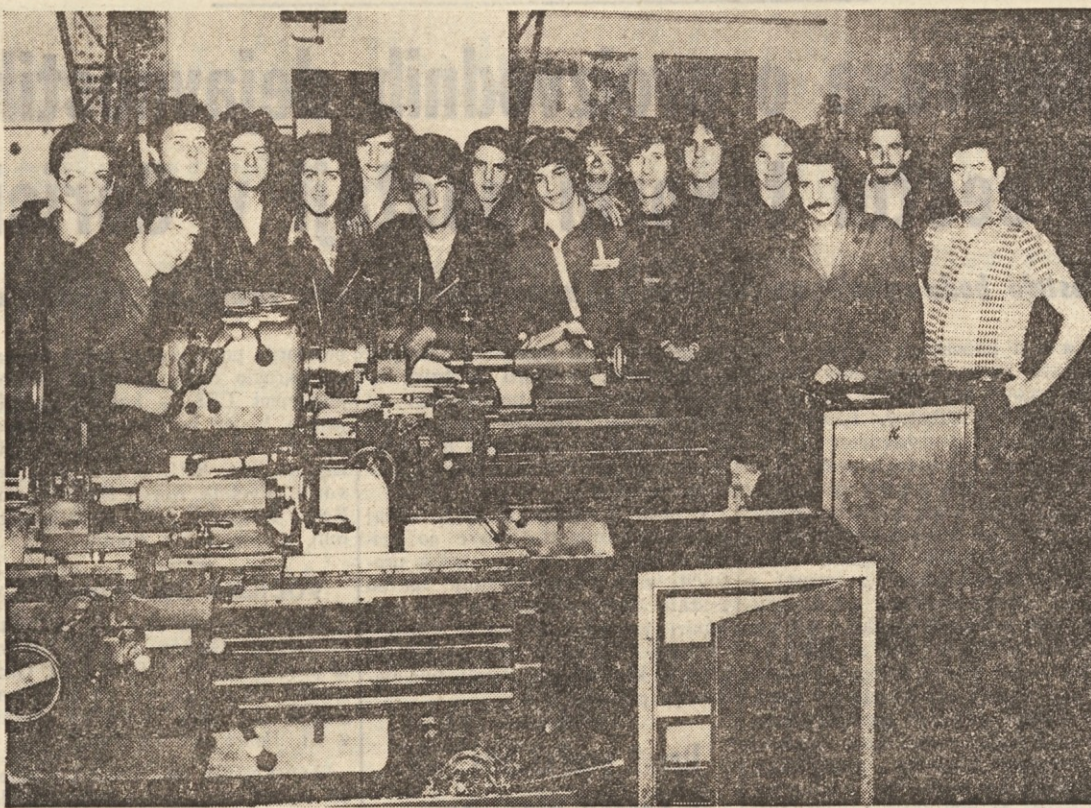
Strokovnjaki pravijo, da je nujno potreben "svetovni dialog", ki naj bi ostal najpomembnejši element za hitrejšo eliminiranje takšnega stanja. Zato se na "svetovni dialog" upravičeno gleda kot na pomemben člen nove gospodarske u-

reditve v svetu, kajti prav v iskrenih naporih, da se uvedejo v mednarodne ekonomske odnose nova pravila, se vidi rešitev. Svetovna konferenca o zaposlovanju bi morala gledati tega imeti pomembno vlogo, pomembno besedo, vsakega koraka morala ustvariti primerno ozračje in sprejeti konkretne ukrepe tudi za pravilnejšo porazdelitev svetovnega bogastva, kar bi pozitivno vplivalo na začelne spremembe v mednarodni ekonomski politiki.

Sicer pa govorimo tu prid tudi predvideni dnevi redne konference, v katerem se daje prednost politiki zaposlitve pred tem v deželah v razvoju, nadalje možnost mednarodnega premika delovnih moči, tehnologiji za produktivno zaposlovanje v nerazvitem svetu, raznim oblikam pravičnejše delitve dohodka itd.

In vendar se po besedah generalnega direktorja urada za zaposlovanje pri Združenih narodih mora ta problem reševati s tako imenovanih osnovnih, bazilnih potreb. To pa pomeni, po njegovem, da je treba izboljšati položaj predvsem v deželah v razvoju in šele z izboljšanjem materialnega položaja v teh deželah se začneja dokončni "pohod na siromaštvo", ki pa ne bo končan v tem stoletju.

Na slovenski strokovni šoli

Na slovenski strokovni šoli so v teku kvalifikacijski izpiti za orodne mehanike in za šivilje. Na sliki: orodni mehaniki končujejo izdelke v delavnici v Ulici Economo

Novost na knjižni polici

MARIJA MITROVIČ:

Cankar in kritika

Počastitvam stote obletnice I. vana Cankarja se je pridružila tudi koprška založba Lipa, ki je izdala dvojce knjig ob tem jubileju, doje knjig, ki sta povezani s Cankarjem. Medtem ko smo o prvi knjigi Dimitrija Rupla, posvečeni sociološki raziskavi slovenske literature v obdobju realizma že poročali, moramo seznaniti bralce še z drugo knjigo. Gre za razpravo Marije Mitrovič z naslovom Cankar in kritika. V tej razpravi, ki je svojevrstna in za katero je zanimivo, da prihaja iz Beograda, kjer avtorica deluje (delo je v slovensko prevedla Majda Križaj) obravnava avtorica vse, kar je bilo kakorkoli v zvezi s Cankarjevo kritiko, od prvih začetkov v dijaški Zadrugi pa do kritičnih misli v Podobah iz sanj. Pri tem avtorica analizira Cankarjevo misel o kritiki, njegova oblikovanja s kritiki njegovih del, Cankarjevo avtoritativnost, predvsem pa seveda nazore ali je kritika literatura ali ni, kakšno naj bo, kakšen je njen pomen itd.

Marija Mitrovič z bogatim znanjem analizira Cankarjevo umetniško delo, njegove polemike in druge spise, pa njegova predavanja in iz njih sestavlja širok mozaik Cankarjeve kritične misli.

Razprava je prva tovrstna razprava o Cankarjevi kritični misli, pa naj se ta tiče kritike, značaja in pomena kot takih, ali pa kritikov njegovih del, ali pa Cankarjeve kritične misli o drugih pojavih v slovenski literaturi in njenem življenju. Tako odkriva docela novo podobo Cankarja kot kritika in dopolnjuje njegovo podobo pisatelja, esejista in publicista.

Avtorica je svojo razpravo razdelila na vrsto poglavij, v katerih spremlja, citira in analizira Cankarjevo kritično dejavnost. Pri tem prihaja seveda do svojih zaključkov, ki jih posreduje v zadnjem poglavju. Ti zaključki sicer niso taksonomski naštetki, v nekem seznamu in zaporedju, so pa logični povzetek vseh njegovih izsledkov. Literarna kritika je za Cankarja, — tako pravi Mitrovičeva, — tudi način umetniškega ustvarjanja. Tako kot pisatelj mora tudi kritik izhajati iz svojega notranjega občutka. Cankar izraža negativen odnos do slovenske tradicionalne literarne kritike in tudi obsoja nezamisljivost, ki ga je kritika kazala do njega. Tako je po mnenju Mitrovičeve Cankar formuliral še danes veljavne resnice o kritiki in umetnosti, o moči in ne moči kritike, tako da je ustvaril nov tip kritične literature in postal predhodnik ekspresionizma in nadrealizma ter drugih novih izrazov, do neke mere predhodnik neke nove kritike. To kritiko lahko beremo z zanimanjem kot samostojna dela, ne da bi se poglabljali v dela, ki ga kritika obravnava.

Sl. Ru.

(Nadaljevanje na zadnji strani)

RADIO VELEIZIJA

PETEK, 11. JUNIJA 1976

ITALIJANSKA TELEVIZIJA
Prvi kanal

- 12.30 Poljudna znanost: Na izvoru omike
- 13.30 DNEVNIK
- 14.00 Jezik za vsakogar: dopolnilni tečaj nemščine
- 16.30 Prigode Colargola, lutke
- 16.45 Nikogar ni doma, šesta epizoda
- 17.00 Program za mladino: Pisma na magpetofonskem traku
- 17.25 «Il ritorno dell'oca Aleutina», dokumentarec
- 18.15 Poljudna znanost: ANTROPOLOŠKI ASPEKTI AFRIKE, prvo nadaljevanje Z oddajo, ki bo govorila o Bušmanih, se začne ciklus monografij o antropoloških aspektih Afrike. Vsako nadaljevanje bo govorilo o posebnem problemu in sicer o posebnosti črnske Afrike. Najprej bo na vrsti pet zaporednih specifičnih oddaj, sledili bosta nato dve nadaljevanji, ki bosta obravnavali severno Afriko in sicer Maroko in Alžirijo.
- 18.45 I SOLISTI VENETI Ansambel Solisti Veneti bo nocoj slavil 15-letnico svojega uveljavljanja doma in v svetu. Koncert bo v vicentinskem gledališču Olimpico, kjer so člani tega danes že slavnega ansambla začeli svojo veliko kariero
- 19.45 Volina kronika
- 20.00 DNEVNIK
- 20.45 VOLILNA TRIBUNA 1976
- 21.40 Klasična, lahka in pop glasba

Drugi kanal

- 15.00 Kol. dirka po Italiji, 21. etapa
- 18.00 Kronika
- 18.30 Rubrika dnevnika 2
- 18.50 Aktivirani primeri: INTIMNI SOVRAZNIK
- 19.15 Io, na chitarra e a luna Ponovno pride na vrsto Roberto Murolo, ki bo izvajal najbolj tradicionalne neapeljske popevke.
- 20.00 DNEVNIK 2 — ODPRTI STUDIO
- 20.45 Volina tribuna
- 21.40 COSTANZA Delo je napisal Somerset Maugham, za TV pa ga je predal Carlo Lodovici, ki je prevzel tudi režijo. V glavnih vlogah nastopajo Gualtiero Ismenghi, Laura Carli, Milena Vukotić, Vira Silenci, Paola Bracci itd. Ob koncu DNEVNIK — ZADNJE VESTI

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA
Ljubljana

- 18.10 Križem krašem
- 18.25 Morda vas zanima: Esperanto
- 18.55 Obzorik
- 19.10 Slovenski rock: Salamander V seriji Slovenski rock bo ljubljanska TV predstavila nekaj najbolj uspešnih skupin ali posameznikov, ki ustvarjajo rock glasbo ali: kako drugo glasbo, ki spada na področje «zabavne». Najprej pride na vrsto skupina «Salamander», zanimiv ansambel osmih glasbenikov, ki ustvarjajo glasbo, ki bi ji težko rekli rock, ki pa je vsekakor glasba, ki jo uvrščamo med moderno glasbeno izražanje
- 19.00 LIBANON — LETO DNI PO DRŽAVLJANSKI VOJNI Delo leti dni ali natančneje 14 mesecev že traja državljanska vojna v Libanonu, ki je doslej zahtevala več velikanse človeške in materialne žrtve ter povzročila razsulo in kaos. V libanonsko državljansko vojno so močno vmešani interesi sosednih in nekaterih drugih držav, kar stanje še slabša in kar je pripeljal tudi do neposredne oborožene intervencije Sirije. Kje so vzroki, kakšne sile so v igri, kje so možne rešitve? ...
- 20.15 Risanca
- 20.30 DNEVNIK
- 20.55 TELESKOP NOTRANJEPOLITIČNI KOMENTAR KONCERT AKADEMSKEGA ZBORA «TONE TOMŠIČ» Akademski pevski zbor «Tone Tomšič» je zbor študentov ljubljanske univerze, je amaterska skupina, ki je prav gotovo ni treba predstavljati niti našemu občinstvu, saj je gostovala tudi pri nas na Tržaškem, pozna pa jo tudi pol Evrope, saj je zbor nastopal na Angielskem, v Sovjetski zvezi, marsikje v Italiji, na primer v Areezu, pa tudi na Finskem in drugod. Danes bo ljubljanska TV prenašala prvi del slavnostnega koncerta, ki ga je zbor pripravil ob 30-letnici svojega obstoja. Koncert bo v ljubljanskim Kržankah
- 22.10 Mali oglasi: JUBILEJ
- 22.55 DNEVNIK
- 23.10 HELENA, SODOBNA ŽENSKA, serijski film
- Koper — barvna
- 20.55 Otroški kotiček
- 21.15 DNEVNIK
- 21.35 SUGESTIJA, celovečerni film Film je režiral Claude Binyon, v njem pa igra Robert Montgomeri in Susan Hayward
- 23.10 Naši zbori: ZBOR EMIL ADAMIC

Zagreb

- 20.30 DNEVNIK
- 21.00 Beseda za besedo
- 22.05 Moody in Pegg, serijski film
- 22.55 DNEVNIK
- 23.15 GORITA NEBO IN ZEMLJA, dokumentarna oddaja

TRST A

- 7.15, 9.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila: 7.05 Jutranja glasba; 11.35 Opoldne z vami; 13.30 Glasba po željah; 14.45 Dejstva in mnenja; 17.00 Za mlade poslušalce; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Koncertisti naše dežele; 18.50 Znani motivi; 19.10 Slovenska povojna lirika; 19.20 Jazovska glasba; 20.00 Sport; 20.35 Delo in gospodarstvo; 20.50 Koncert; 21.35 Glasba za laiko noč.

KOPER

- 7.30, 8.30, 13.30, 15.30, 18.30, 19.30 Poročila: 8.40 Glasba za dobro jutro; 10.00 Z namy je...; 10.15 Ansambel Alaina Borela; 10.35 Glasba in nasveti; 11.15 Pluhinimo jim skupaj; 12.05 Glasba po željah; 14.00 Kultura in družba; 14.15 Plošče; 14.35 Juke box; 15.35 Slovenski pevci; 16.00 Mi in naši otroci; 16.15 La vera Romagna; 16.45 Ansambel Borisa Franka; 17.00 Kulturna panorama; 17.10 Popevke; 18.00 Topsy pops; 18.35 Naši zbori; 20.30 Plošče; 21.00 Lahka glasba; 21.45 Kako se počutite?; 22.35 Simfonični koncert.

RADIO 1

- 7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 17.00 Poročila: 6.00 Jutranji spored; 6.30 Plošče; 8.30 Jutranja glasba; 9.00 Vi in jaz; 11.00 Volina tribuna; 11.50 Jonny & Santo; 12.10 Protagonist; 12.40 Osiris; 12.45 Strijena komedija; 14.40 Glasba Divje zaha; 15.10 Aktualnosti in turizem; 15.30 Radijska nadležje

Horoskop

- prestiž je v nevarnosti, zato pazite na vsako besedo. Napetost v družini.
- DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Brani boste morali svoje stališče, kajti sicer boste slabo vozili. Prijeten večer.
- TEHTNICA (od 23. 9. do 22. 10.) Večja ovira, ki jo boste morali premagati, zato pokličite koga na pomoč. Preveč zahtevni ste.
- SKORPIJON (od 23. 10. do 21. 11.) V dopoldanskih urah ne bo
- šlo vse gladko. Opomogli si boste popoldne. Dan bo prijeten.
- STRELEC (od 22. 11. do 20. 12.) Vsi vaši načrti bodo šli po vodi, če se pravočasno ne zganete.
- KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) Preden si prevzamete nove odgovornosti, vse temeljito premislite. V družini prijetni dogodki.
- VDONAR (od 21. 1. do 19. 2.) Vaše iniciative bodo prodirle, vendar boste tarča kritike. Previdnost v ravnanju z drago osebo.
- RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Ne prevzemajte odgovornosti, posebno če so večje. Naj vas ne vara prijeten zunanji videz.

Zaključne prireditve in razstave na šolah

Zaključne šolske prireditve in razstave ročnih del in risb na slovenskih šolah se vršijo. Na gornji sliki vidimo zbor na šoli v Ul. Donadoni med nastopom, na spodnji pa vidimo bogato razstavo risb na isti šoli

Zelo bogata je bila razstava ročnih del na slovenski osnovni šoli v Devinu, kot kaže naša slika. Kot smo že zabeležili, so v Devinu priredili razstavo otroci iz Devina in Stivana

Pogovori o davkih
Za poenostavljenje prijav

Z zadnjo prijavo se je nabralo na davčnih okrajih kar okoli 22 milijonov obrazcev «740». Natisnili so jih 16 milijonov v trojniku ter prav toliko ministrskih navodil in ovoj. Ker tehta vsaka prijavna garnitura 105 gramov, nam preprosti račun pove, da je znašala teža celotne naklade skoraj 17 tisoč tonov, torej tovor za 170 železnikovih vagonov. Pri tem nismo upoštevali dodatnih prijavnih listov, niti 8 milijonov prijav, ki so jih delojemalci in upokojenci opravili le s predložitvijo obrazca «101».

Če upoštevamo dejstvo, da bi zahtevala zgolj manipulacija in sortiranje 19 milijonov prijav polno zaposlitve preko 20 tisoč uradnikov za dobo 4 mesecev, je očitno, da bo ostalo le malo časa za preverjanje pravih davčnih utaj. Samo pregledi glede točnosti zaokrožitve, ki so jih predpisali, ko so bile prijave že v teku, bodo obremenili davčni aparat za okoli milijon ur brezposelnega birokratskega dela. Ne smemo poleg tega pozabiti, da je revizija prijav 1974 praktično šele na začetku, čeprav so poverili izračunavanje davkov davčnim izterjevalcem. Kljub temu so šele ta mesec razdelili le manjšemu številu davkoplačevalcev drugo davčno kartelo, nanašajočo se na dohodek v letu 1974. Lahko je predvidevati, da se bodo davčni uradi zadušili pod ogromnim plazom papirja. Utajevalcem se torej ob uvedenem sistemu obeta pravi raj.

In vendar so velike možnosti za poenostavljen prijavni procesur in obveznosti. Danes bomo v tem oziru navedli dva poučna in resnična primera.

Poštni raznašalec z nekaj več kot 2.500.000 lir letnih dohodkov je v letu 1975 prejel 2.500 lir zaostanka iz naslova pripadnin iz prejšnjega leta. Poštna uprava mu je že «provizorično» odtgnila na račun davkov 13 odst. omenjenega zneska, t. j. 325 lir in mu je seveda izročila obrazec «101», iz katerega je ločeno izhajala izplačana vsota, davčni odteljalj in aplicirana alikvota. No, samo zaradi na-

vedenega razmeroma malenkostnega zneska bi moral uslužbenec predložiti obrazec «740» ter vnesti v okvir D) «ekstremne» izplačane zaostanka. Davkoplačevalec ni imel dohodka drugega narave. Davčna uprava bi morala preveriti, če je delodajalec uporabil pravilni davčni odstotek. Ker je bilo poprečno dohodek v zadnjih dveh letih v pasu med 2 in 3 milijoni lir, je bila alikvota 13 odst. izbrana. Davčna uprava ne bi dobila potencialnem niti lire davka in bi brez potrebe obremenila davkoplačevalca na eni strani in svoj aparat na drugi. Zdrava pamet, ki pa ni odlikava birokracije, bi na rekovala, da bi vsaj do neke višine odpravili tako imenovano «pametnejši je bil naš poštni uslužbenec, ko svojih delovnih obveznosti, na katere je bil plačal davek do zadnje lire, sploh ni prijavil niti z obrazcem «101». Finančna uprava ima vsekakor pravico, da ga oglobi z 10.000 lirami, ker ni spoštoval tega zakona.

Drugi, morda še značilnejši primer: 19-letni študent je za enkratni prispevek na radijski oddaji prejel 3.000 lir honorarja. Denar mu je poslal upravni center v Turinu in mu je ob izplačilu odtgnil, kakor predpisano, 13 odst. davčnega predujma, se pravi 390 lir. Čeprav naš študent ni med tiste imel nobenega drugega prijavljivega dohodka, je moral predložiti, kakor zapovedano, redno prijavo «740», na ločenem listu «740/L» v izobzid globe 50.000 lir. Ker ima pravico do 36.000 lir davčnega upravnega povrnitja odteljalj 390 lir. Zgodba pa še ni končana. Tovrstni priložnostni prispevek so podvrženi v celoti davščini ILOR v višini 14,7 odst. Dohodek je moral torej prijaviti tudi v okviru O). Čež leto dni bo prejel davčno kartelo za vplačilo (v dveh obrokih) 440 lir. Na zgubi bo kar za 50 lir. Ker pa je nekje napisano, da zneskov do 1000 lir ne vračajo, oziroma ne vpisujejo v izterjevalne listine, bo služila stogamska prijava le

za obtežitev poda lokalov okrajnih davčnih uradov, ki se tako in tako že šibijo pod težo potrebnega in nepotrebnega papirja. Zakaj v podobnih primerih ne izbirati obliko definitivnega obdavčevanja (vsaj do neke meje), morda tudi z višjo alikvoto?

Z naštevanjem ni lahko nadaljevali. Naj omenimo le nujnost, da bi kmeti - delavci opustili prijave «740» ob prisotnosti malenkostnega nepremičninskega dohodka. Na Krasi in v goratih predelih ne presega poprečje katastralnega nepremičninskega dohodka 20.000 lir. Z ustreznimi popravki sedaj veljavnih predpisov bi na tem področju ohranili na milijone prijav na obrazcih «740» in na milijone ur za manipuliranje.

Zadnjič smo že omenili, da bodo nagrade, L. jih bodo prejeli komi sarji na voličih, podvržene opisa nim običajnim postopkom z rezultatom, da bi morale več to tisoč članov volilnih komisij prijaviti namesto obrazca «101» glavni obrazec «740» z zadevnim prilogo, ki jo bodo prejeli od prefekture. In ker smo v predvidenem obdobju, bo nam navedli, kako bo časovna stiska povzročila poenostavljen glasovnic in s tem verjetno večstomilnijski prihranek. Glasovnice ba je ne bodo več zalepljive, ker bi jih nobena papirna industrija ne utegnla ustrezno pripraviti.

St. Oblak

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Zvezde so vam naklonjene, zato se lotite težjih nalog. Več pojavnosti v družbi. Preveč ste živčni.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Ne spuščajte se v tvegane posle. Več iskrenosti in tudi v družinskem življenju bo mir.

DVOJKA (od 21. 5. do 22. 6.) Preden se lotite dela, si vso dejavnost razvrstite. Ne žrtvujte starega prijateljstva.

RAK (od 22. 6. do 22. 7.) Uspešno vam bo načrte izpeljali, vendar ne bo šlo vse gladko. Prijetno razpoloženje v novi družbi.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Vaš

KOLESARSTVO

20. ETAPA «GIRA»

Conati prvi v včerajšnji etapi De Muynck ohranil roza majico

E. Merckx privozil na cilj z zamudo 7' 57" - F. Moser brez sreče

TERME DI COMANO, 10. — Današnja, 20. etapa dirke po Italiji se je zaključila z nepričakovano zmago skoraj nepoznanega kolesarja Luciana Conatija, ki je, kot se že prevečkrat dogaja na letošnjem «Giru», presenetil glavino in skupno

lazzini, Gonzales Linares (Sp.), Giovanni Baronchelli.

PARIZ, 10. — Na bližnji kolesarski dirki po Franciji bo nastopila tudi nova italijanska ekipa «Scic - Fiat», katere kapetan bo Gianbattista Baronchelli, tehnični direktor pa Carlo Chiappano.

MURTEN, 10. — V uvodni etapi na kronometer pred jutrišnjim pričetkom dirke po Švici je zmagal Belgijec Freddy Maertens, drugi je bil zahodni Nemec Thurauf, tretji pa Belgijec Pelentier.

ATLETIKA

STOCKHOLM, 10. — Švedski atlet Anders Gaerderud je v teku na 3000 m čez ovire zabeležil letošnji najboljši čas z 8'15"2. Gaerderud je tudi svetovni rekordar na tej progi z 8'09"8.

ŠD Primorje

ŠD Primorje bo drevi, s pričetkom ob 21. uri, priredilo v sportnem krožku turnir v briškoli. Vpisovanje eno uro pred pričetkom tekmovanja.

Bazovška Jarja je letos v 2. nogometni amaterski ligi prijetno presenetila

V NEDELJO V DOLINI POD LJUBELJEM

«Memorial Lada Košička» z mednarodno udeležbo

Po dirki za SP v Orehovi vasi bo to najbolj kvalitetno tekmovanje v motokrosu v Jugoslaviji

V nedeljo, 13. junija, bo v dolini pod Ljubeljem veliko mednarodno tekmovanje v motokrosu v razredu do 250 ccm za «Memorial Lada Košička». Tekmovanje bo ob enem 6. dirka za državno prvenstvo v kategoriji do 125 ccm. Organizator se te dni prizadeva, da bi tekmovalcem in ljubiteljem tega športa poskrbel za vse potrebno.

Od jugoslovanskih tekmovalcev bo v mednarodni konkurenci nastopilo prvih šest uvrščenih po dosedanjih dirkah za državno prvenstvo v razredu do 250 ccm (skupina A) in

stirje najboljši v tem razredu iz AMD Tržič (Dovžan, Globočnik, Pušavec, Sparovec).

Poleg jugoslovanskih tekmovalcev bo seveda tudi zastopstvo iz tujine izredno kakovostno. Posamezne države so že prijavile svoje zastopnike, in sicer: Avstrija 3, Belgija 1, Bolgarija 2, Danska 1, Madžarska 3, Nemčija 2, Romunija 2, SZ 4, Švedska 1, Švica 2.

Tekmovanje v Tržiču bo torej, če izvenomno dirko za svetovno prvenstvo v Orehovi vasi, najbolj kvalitetno tekmovanje v motokrosu v Jugoslaviji.

AVTOMOBILIZEM

LE MANS, 10. — Na uradnih poskusnih vožnjah za svetovno tekmovanje «24 ur» v Le Mansu je najboljši čas dosegel Jean Pierre Jabouille, ki je prevozil 13,9 km proge v 3'33"1, s povprečno hitrostjo 230,427 km na uro. Jabouille je vozil avtomobil znamke alpine renault.

Drugi je bil Belgijec Jacky Ickx na yamahi.

MOTOCIKLIZEM

DOUGLAS, 10. — V tem kraju je bila motociklistična dirka za «Tourist Trophy». V razredu do 500 ccm je zmagal Tom Herron (Sev. Irska) na yamahi.

V razredu do 1000 ccm sidecar je slavil Angele Macfahobson, prav tako na yamahi.

DELOVANJE ZŠSDI

ZŠSDI obvešča, da bo odslej uradno v Trstu odprti vsak dan, od 8. do 14. ure in ob torkih in petkih tudi popoldne, od 18. do 20. ure.

OBVESTILO

JADRALNA SOLA ZA SREDNJEŠOLSKO MLADINO. Slovenski pomorski klub «CUPA» priredi jadralsko solo za srednješolsko mladino in sicer od 16. 6. do 23. 6. 1976 vsak dan od 9. ure naprej.

V primeru zadostnega vpisa udeležencev bo organiziran drugi tečaj, ki bo trajal od 24. 6. do 1. 7. 1976 od 9. ure naprej. Tečaj bo vodil prof. Franko Drasie. Vsa tečaja se bo zaključil z regato. Najboljšim tečajnikom bo «CUPA» brezplačno dodala jadrnico in to za celo sezono. Cena tečaja je 15.000 lir za vsakega prijavljenca (člani 7.500 lir). Vse informacije nudi: DARKO MAJALAN, tel. 211465 — 211688.

ODBOJKA

POKAL «P. ŠPACAPAN»

Drevi v polfinalu tudi Bor in Olympia

Dom je (kljub porazu) prijetno presenetil

Sinoči je bilo v Gorici tretje kolo in ob enem četrtfinale) članskega odbojarskega turnirja za «Pokal P. Špacapan».

Tudi v tem kolu ni prišlo do presenečenja, čeprav so se morali favoriti pošteno potruditi, da so strli odpor trojevrnih nasprotnikov.

V prvem srečanju je goriska Olympia po razburjivi in izenačeni tekmi premagala Dom z 2:1. Olympia je zopet morala igrati brez enega poskočnega odbojkarja, domovci pa so prikazano igrar po povsem prijetno presenetili. Žal, pa je zreb došlo, da sta se v tej tekmi spoprijela dva slovenska nasprotnika, ki sta si, po prikazani igri, oba zaslužila vstop v polfinale.

Sledilo je srečanje med Kennedyjem in četadsko šesterko ASFJR. Po predvidevanju je zmagal Kennedy (2:1), toda tudi v tem srečanju so bili potrebni, za določitev zmagovalca, trije seti.

Na drugem igrišču (pri Katoliškem domu) je Bor prav tako z 2:1 premagal skorajmo ekipi Il Pozzo. Gre pa omeniti, da so borovci igrali z okrnjeno postavo.

V zadnjem srečanju na sporedu je Torriana z 2:0, a z dokajšnjo težavo, premagala ekipo Azzurra iz Gorice, ki nastopa le v 3. moški diviziji, a se odlikuje po izredni poštvalnosti.

Polfinalisti so torej znani. Olympia in Bor pa imata dobre možnosti, da drevi premagata svoja nasprotnika in tako bomo priča zanimivemu slovenskemu derbiju.

DREVŠNI SPOR (POLFINALE):

20.00 Bor - Torriana

21.00 Olympia - Kennedy

Tekmi bosta na odprtem igrišču, ob Drevoredu XX. septembra 85 (pri Katoliškem domu). V primeru slabega vremena pa bodo igrali v telovadnici na «Kornu».

NOGOMET

«ZADEVA LAZIO»

Le globa in daljša izključitev Lovatija?

MILAN, 10. — Danes je v Milanu zasedala italijanska nogometna disciplinska komisija, da bi preučila «zadevo Lazio». Kot je znano, je tehnični direktor rimskega kluba Lovatija pred tekmo Cesena - Lazio (18. aprila) izročil nogometašu Cesene Odijdu dva čeka, enega od 800.000 lir za samega Oddia, drugega (579.920 lir) pa za Frustalupija. Oba nogometaša sta sezono prej igrala za Lazio. Naka je Lovati izročil vratarju Cesene Borangi 300.000 lir kot povrnitev stroškov.

Po dolgi posegih odvetnikov disciplinske komisije in predsednika lete De Biaseja ter odvetnikov Lazia vse

kaže, da se bo rimski klub izmazal z globo in verjetno z enoletno izključitvijo tehničnega direktorja De Biaseja.

Sicer pa bo o vsej tej zadevi padla končna odločitev le jutri.

BARCELONA, 10. — Španski teniški igralec Jose Higuera si je na mednarodnem teniškem turnirju težko poškodoval koleno in se bo zato moral zdraviti kar šest tednov.

Vesna in Primorje v skupnem posnetku po prijateljski tekmi

ATLETIKA

V SOBOTO IN NEDELJO

«Plava koalicija» v Gorici in Trbižu

Tudi ta konec tedna bo za atletsko sekcijo Bora zelo intenziven. V Gorici bo v soboto in nedeljo na sporedu deželno prvenstvo za mladinske kategorije, v nedeljo pa bomo priča zanimivemu slovenskemu derbiju.

Polfinalisti so torej znani. Olympia in Bor pa imata dobre možnosti, da drevi premagata svoja nasprotnika in tako bomo priča zanimivemu slovenskemu derbiju.

Patrizia Padovan in Marina Puric bosta skakali v daljino in višino. Dve zmagi prve na gostovanjih v Ascoliju in Anconini, kljub zelo slabim vremenskim pogojem, dobri rezultati pričajo o dobri formi te atletinje. Znamka nekje okoli 5,40 m se nam ne zdi pretirana. Za rekord bo verjetno poskrbela tudi Marina Puric, ki je v Ascoliju potrdila dobro formo. Pred klubsko tovarišico starša Puriceva v skoku v višino. Njen rekord je trenutno pri višini 1,45 m.

Disk in kroglo bo metala Irena Tavcar. Atletinja je nedvomno v dobri formi, še vedno pa njeni dožetki v metu kroglo močno nihajo. Po izrednem metu 10,62 m se je, kot kaže, najnižja meja približala 10 metrom. Tak met bi morda že zadovoljeval za prvo mesto. Jasno pa je od Bregove metalke pričakujemo kaj več. Mirnejša izgleda preizkušnja v metu diska, kjer je Irena dosegla že dobro tekmovalno zrelost. Dva nastopa bo opravila tudi Alina Gruden. Prvi dan bo tekla na 1500 m, drugi dan pa na 800 m. Več možnosti ima na daljši razdalji. Njeni upi gredo mimo uvrstitve tudi na čas, ki bi se približal osebnemu rekordu iz lanske sezone. Z letošnjim najboljšim tekom 5'37" zaostaja mlada borovka za osebnim rekordom za 10 sekund.

Zastopstvo sprinterke bo popolno. Danijela Tretjak in Marinka Semolič bosta nastopili na 100 in 200 m, Sonja Anonini pa na 200 in 400 m. Tretjakova se zaostaja za tovarišicami, ki bi se morale na 800 m boriti za boljša mesta v drugem medsebojnem dvoboju. Do prvega je na isti razdalji prišlo v Ascoliju in Anconiji, bila boljša tudi zaradi večje tekmovalne izkušenosti. Medsebojna klubska konkurenca utegne v obeh tekmovalkah razviti večje zaupanje med odgovornimi nastopi, ki so doslej predvsem za Antonijevo

vedno potekali ob hudi tremi. Glede rezultatov je težko dajati predvidevanja. Morda je Marinka Semolič manj utrujena od nasprotnice.

V Gorici bo edini moški predstavnik Sandi Bigatton.

V nedeljo popoldan bo v Trbižu mednarodni atletski miting. Domače športno društvo «Mario Tosi» je izdalo vabilo v italijanskem, slovenskem in nemškem jeziku in predvideva, da bodo na tekmovanju nastopili tudi klubi iz Slovenije in bližnje Avstrije.

Za SZ Bor bosta nastopila Peter Zupan (krogla in disk) ter Duško Svab v teku na 400 m čez ovire. Kakovostno gre večja pozornost Svabu, ki je nedavno dosegel čas 57"1, s katerim se je vrnil v deželno elitno. Tek v Trbižu utegne zanj pomeniti še nadaljnjo izboljšanje.

Tekmovanje v Trbižu predvideva skok s palico, višino, kroglo, disk, daljino, troskok, kopje ter teke na 400, 100, 800 in 5000 m. Tekli bosta tudi obe štafeti.

Izkupek tekmovanja, ki bo bogato založeno z nagradami, bo namenjen žrtvam potresa.

6. SLOVENSKA LIGA — ZAHOD

Sežanski Kras

na čelu lestvice

Kras (Sežana) — Lesonit Ilirsko Bistrica) 92:77 (51:40)

Igrišče Partizana.

KRAS: Bole 2, Čubulec 10, Brezec 10, Korljan 6, Korosec 3, Ziberna 20, Trobec 15, Tavcar 13.

PROSTI METI: 23:13.

LESONIT: Baša 21, Maljevec I. 16, Muha 18, Maljevec II. 12, Godec 16, Popit 4.

PROSTI METI: 24:11.

SDNIKA: Burja in Cunder (Ljubljana).

GLEDALECEV: 250.

Tudi tretji primorski derbi so doživeli Sežanci. Tokrat so v lepi in bor-

11. kolo

Breg - Italsider 33:50

Chiadino - Bor 48:41

12. kolo

Bor - Ricreatori 80:18

Chiadino - Breg 40:29

13. kolo

Breg - Bor 46:38

14. kolo

Bor - Servolana 27:97

SGT - Breg 74:27

LESTVICA

Ferrovioario in Ginnastica Triestina 24, Ricreatori 20, Servolana 16, Italsider 12, Bor, Breg in Chiadino 4.

Ferrovioario, SGT, Italsider in Chiadino imajo po tekmo manj.

NAJBOLEŠJI STRELCI

BOR: Lokar 130, Švara 60, Merku 53, Škerl 47, Pečar 40, Don 28, Čej 20, Gerdol in Devetkar 11, Kosovel 9, Turk 5.

BREG: Čok 115, Korosec 103, Corbatti 65, Žerjal 41, Pertot 40, Štrajn 12, Maver 4, Kraljič in Pečar 2.

2. SLOVENSKA LIGA — ZAHOD

Sežanski Kras

na čelu lestvice

Kras (Sežana) — Lesonit Ilirsko Bistrica) 92:77 (51:40)

Igrišče Partizana.

KRAS: Bole 2, Čubulec 10, Brezec 10, Korljan 6, Korosec 3, Ziberna 20, Trobec 15, Tavcar 13.

PROSTI METI: 23:13.

LESONIT: Baša 21, Maljevec I. 16, Muha 18, Maljevec II. 12, Godec 16, Popit 4.

PROSTI METI: 24:11.

SDNIKA: Burja in Cunder (Ljubljana).

GLEDALECEV: 250.

Tudi tretji primorski derbi so doživeli Sežanci. Tokrat so v lepi in bor-

Borovi košarkarji, ki so pravkar zaključili prvenstvo «propaganda», so na splošno zadovoljivo opravili svojo nalogo. Na sliki: tekma med Borom in Italsidrom

Maks Zednik

70.

ISTRSKI

ODRED

(ODLOMKI IZ KNJIGE V AVTORJEVEM IZBORU)

Četrta četa je po 20. septembru taborila v okolici Suhorja in Kozjan in ščitila dohode v Brkinih iz Vremske doline čez Reko na severni strani — na Kozjanskem in Zagarjevem mostu ter proti Pivki, hkrati pa je sodelovala s 1. in 2. četo v boju proti četnikom. Med 22. in 25. septembrom je četno poveljstvo organiziralo poleg rednih vojaških urjenj in politične vzgoje tudi tekmovanje borcev v razstavljanju in sestavljanju orožja zlasti lahkih mitraljezov. Zmagal je mitraljezec Alojz Brne. Z vztrajnim uspehom in tekmovanjem so dosegli, da so borci dobro spoznali vse četo orožje. V noči na 1. oktober pa je 37 borcev preneslo iz Vatovej v Brkinih do Šilentabara zdravila za enote VII. korpusa.

Štab VII. korpusa je nameraval v začetku oktobra spet okrepiti napade svojih enot na progo Zidani most - Ljubljana-Trst. V skladu z načrtom VII. korpusa in po navodilih bataljonskega štaba je odšlo v noči na 1. oktober v napad na to progo med Divačo in St. Petrom 6 bataljonovih minirerjev. Vodil jih je vodnik Mirko Kovar. Dne 30. septembra ob 23. uri so z 8 minami razstrelili 16 tračnic — dvakrat po 36 metrov proge pri čuvajnici

št. 51, med Vremom in Ležečami, jugovzhodno od kote 580 (Dolenji vrh). Sto metrov stran pa so postavili topniško (Hawkins) mino. Nanjo je 1. oktobra ob 5. uri zavozil tovorni vlak. Mina je izstrelila tri vagone in lokomotivo. Izmed 11 vagonov pa je bilo več huje in lažje poškodovanih. Promet je bil prekinjen 12 ur.

Po končani akciji so se minirerji umaknili na Vremščico in se zatekli k pastirjem v ovčarsko kolibo kmeta Franc Magajne-Cemparja iz Dolenjih Vrem, da bodo dobili hrano, v naslednji noči pa so ponovno napadli progo, na drugem mestu. Nemci so tedaj progo zelo skrbno stražili, ker so jo zaradi zavezniške ofenzive v Italiji nujno potrebovali za prevažanje čet med Reko, Postojno in fronto v Italiji, medtem ko je bila po 26. septembru proti Ljubljani neprevozna zaradi porušenega štopetovnega mostu. Štab bataljona je težil za tem, da bi z minerskimi akcijami onemogočil sovražnikom uporabo proge tudi na odseku med Postojno in Trstom, ko jim je bila najbolj potrebna. Da bi progo močnejše poškodovali, so minirerji 1. oktobra ob 21. uri z minami uničili 4 pare kretnic na opuščenem vojaškem postojališču pri Gabrku ob glavni progi, le 5 km daleč od Divače proti Pivki. Tudi tokrat so položili še eno tempirano mino, opremljeno s kemijskim detonatorjem, ki se sproži po 9 do 16 urah, potem pa so se spet umaknili na Vremščico. Naslednjo noč so nameravali spet porušiti progo, ker so še imeli razstrelivo, vendar jih je močno deževje primoralo, da so se vrnili na Kozjane.

Uspešnim akcijam minirerjev so 1. oktobra dodali svoj delež še obveščevalci. Drugi pomočnik šefa obveščevalnega centra Jože Markučič in obveščevalni oficir Ivan Dodič sta v Danah pri Divači — tam je bila pri Zori Skok-Bacini povsemna obveščevalna javka za podatke iz Divače,

Sežane in Trsta — napadla dva nemška vojaka, ki sta prišla iz postojanke v Matavunu prosjačji hrano. Nemca sta poskušala pobegniti, vendar sta obveščevalca na begu enega hudo ranila, potem pa oba ujela in jima zaplenila mazverico, pasova in 50 nabojev. Ranjenec je v naslednji noči podlegel.

Po požigu Tater in Kozjan je bil štab 4. bataljona v Padežu, na Vatovljah in Misičah. Dne 2. oktobra je štab VII. korpusa postavil za novega bataljonskega političnega komisarja Franja Kuntariča, prejšnjega komisarja Janeza Zalarja pa odpopklical. Razpored bataljonovih čet se do 10. oktobra ni spremenil. Razmere v njih so bile tedaj še ugodne, saj sovražnik do 14. oktobra ni močnejše pritiskal v Brkine. Sprčo velikih uspehov zavezniških armad in NOV Jugoslavije na frontah, dobre hrane in sposobnih kadrov po četah, se je krepila bojna morala borcev. Borilo pa jih je tudi čedalje revnejše stanje nemških čet, ki so prispele po 20. septembru na Pivko in k cesti Reka-Trst z italijanske fronte na počitek. Vsi ti dejavniki so še vedno zbujali upanje, da bo Nemčija kapitulirala že pred zimo, kar so si vsi zaželeli. Štab bataljona in četna poveljstva so tedaj poročala štabu VII. korpusa, da je bojna morala prav dobra in celo odlična, zdravstveno stanje pa dobro in zadovoljivo. Najbolj optimistična so bila poročila 4. čete, v katerih zasledimo še po 1. novembru ocene: «Morala zelo dobra in še raste». Upanje na skorajšnji nemški zlom pa je postopoma plahnelo. Z jesenskimi deževjem so začele prihajati iz čet tudi pritožbe zaradi slabe obutve, strgane obleke, pomanjkanja šotork, odej itd. Štab bataljona je sicer imel čevljarstvo in krojaško delavnico in se je trudil, da bi petero čevljarjev sprti popravljalo borcem čevlje, toda pomanjkanje nove obutve in materiala za popravilo, pogosto deževje ter stalni pohodi

po brkinskih blatnih poteh in žlebovih, so kljub temu stanje hitro slabšali.

*Mirko Kovarčič se poteka opisanih drznih akcij v manj kot 24 urah takole spominja:

«Najprej smo si s krpami ovili čevlje, potem pa smo se od Vremščice pripeljali na progo. V tej akciji so z menoj sodelovali: Ivan Ražem, Franc Fuc, Stanko Kleva, Rudolf Kaligarič, Albin Prelec in Peter Griščenko - Rus. Mingapov pastir nas je pogostil s krompirjem. Prvega oktobra smo se prvo popoldne ponovno blazili od grma do skale vzdolž proge in ugotovili razpored sovražniškega zavarovanja. Tisti večer smo zvezli na mulos opušeno vojaško «zakladnico», čeprav sta bili na tistem odseku na 1000 metrih dve nemški postojanki, med njima pa še zaseda. Če prečen smo se približali prog, sem poslal v zasedo proti Trem mostovom oz. Pivki Stanko Klevo, Rudolfa Kaligariča pa proti Divači, sam pa sem vzdrževal zvezo med njima in boco varoval tisto, ki so polagali mine. Kretnice smo minirali s po parom min. skupaj ščin fare. Uporabljali smo mine s temperiranimi detonatorji in jih naravljali na 10 minut. Vse smo dokaj tiho in hitro opravili ter se umaknili. Četaj je le Peter Griščenko, da sproži mine. Vse je spretno in hitro otjavil, med umikom pa je v temi z nogo zadell v zve. Ki so vezale kretnice z vzvodi za njihovo premikanje v čuvajnici. Ko smo bili že okoli 200 metrov od roge v hribu, so počle 4 mine. Takrat je začela streljati nemška patrulja, ki je bila le 150 m daleč, nato pa še zasede. Ko je eksplodirala druga skupina min, se nam je nujal s proge skoraj očarljiv prizor — izbruh žarečega železa in kamena je brnel visoko pod temno nebo kot ognjemet. Komaj je utihnil strel ekspl. lozije, so začeli Nemci streljati s strojnimi, minometi in drugimi orožjem proti opuščenemu letališču, kamor smo se prej po opravitvi akcijah vedno umakali. Tokrat pa smo se usmerili v nasprotno smer, proti Vremščici, da bi naslednjo noč nadaljevali z akcijami.

Mladi minirer Rudolf Kaligarič se je med čakanjem v zasedi ves tresel in spontano odskočeval z ležišča. Kmalu pa je premagal strah in se privadil na «pekleno življenje partizanskih minirerjev.» (Mirko Kovarčič, Mlinski vod Istrskega odreda, Primorski dnevnik 23. in 24. 10. 1976).

(Nadaljevanje sledi)

KDAJ SI BO KONČNO UTRLA POT RESNICA O PODKUPLJENCIH?

Zadeva Lockheed: Castelli molči Tanassi zanika, javnost pa čaka

Predsednik parlamentarne preiskovalne komisije: Zbrano dokazno gradivo nam še ne dovoljuje, da bi istovetili tega ali onega rimskega politika s psevdonimi

LOS ANGELES, 10. — Krščanski demokrat Angelo Castelli, predsednik parlamentarne preiskovalne komisije, ki raziskuje ozadje Lockheedove afere je te dni, ko se s poročevalcem Giuseppejem Codaccijem - Pisanellijem (KD) in Francescom D'Angelostantem (komunist) nahaja v Združenih državah Amerike, da bi od zastopnikov tovarne Aircraft Lockheed Corp. izsilil resnico o podkupljenih, na moč redkobeseden. Na vprašanja italijanskih častnikov, ki so poleteli čez Atlantik in nato počez preleteli vse ameriško ozemlje, da bi ga poborali, kaj meni o sozvočju »antelope Coblere« — Rumor, je skopo odvrnil, da mu doslej nabrano dokazno gradivo še ne omogoča istovetnosti tega ali onega rimskega političnega veljaka z enim od številnih psevdonimov, ki jih vsebuje tajni kodeks Lockheedovih agentov. Isto velja torej tudi: se za Maria Tanassija, Luigijsa Guida ter med drugim za generala Duilia Tanassija in za zastavonoš pristašev dorotejske struje krščansko - demokratske stranke iz Benecije (Veneta), Antonia Bisaglio.

Castellijeva zapetost je sicer docela razumljiva. Postavil se je pač na stališče, da bodo grehi prej ali slej le prišli na dan, zato naj se ohrani najstrožja tajnost vse do zaključka »prisilnega gostovanja« na ameriških tleh. Šele okoli 10. julija, se pravi po obnovitvi senata in poslanske zbornice (če bodo seveda to dovolili nacistično nastrojeni teroristi, ki pod krinko lažnega levicizma pobijajo italijanske osebnosti) se bo namreč sestala parlamentarna komisija na javnem zaslanju, ko naj bi se slednjim vsa sedanja seznanila s krivico in sokrivici, o tedaj bodo mogli le ugibati.

Rimska delegacija se je danes že drugič podala na sedež Lockheedove družbe v Burbanku, da bi zašlala njene predstavnike. Tokrat so bili na vrsti bivši podpredsednik upravnega sveta družbe Carl Kottchian, nekdanji ravnatelj prodajnega oddelka Charles Valentine in funkcionar J. Wilder, ki je imel nalogo vzdrževati stike med omenjeno družbo ter evropskim tržiščem. Nadobnost o zaslišanju se niso znane (tudi zato, kar nas loči od Rima nekako 9 ur), sploh pa ni moč vedeti niti tega, ali so se omenjene priče res predstavile italijanskim preiskovalcem. Kottchian se je npr. danes imel predstaviti sodni oblasti v okviru postopka, ki ga je sprožil proti njemu japonska vlada v zvezi z domnevno podkupnino 12 milijonov dolarjev. Kottchian je 6. februarja letos izjavil pred Churchovo preiskovalno komisijo, in to pod prisego, da je osebo odredil podkupovalno operacijo, v sklopu katere sta bili izročeni med 1968. in 1971. letom italijanskim politikom približno 2 milijona dolarjev.

Denar naj bi omogočil, kot znano, prodajo 14 letal »C-130« Italiji. Kottchian je pripomnil, da mu je neki italijanski senator »vetoval, naj se nasloni pri tej operaciji na brata Lefebvre; nasvet je sprejel zaradi poprejšnje slabe izkušnje, ko je namreč šla po vodi operacija za prodajo Italiji protipodmorniških letal »Orion P-3«. Tudi nova operacija je sicer naletela na zapreke: prvotni sporazum je predvideval izplačilo skupne odkupnine 1.680.000 dolarjev v trenutku, ko bi rimsko obrambno ministrstvo podpisalo ustrežno naročilo (Lockheedovih letal), v resnici pa so bile k sporazumu pozneje (spomladi 1970) vnesene nekatere spremembe zaradi odloga domnejenega dobavnega roka. Slednji je imel zapasti 31. marca 1970, a tri dni prej so nastale v Italiji vladne spremembe: šlo je za prehod od druge na tretjo Rumorjevo vladno, obenem pa je mesto obrambnega ministra za krščanskim demokratom Giorgiojem prevzel socialdemokrat Tanassi.

Zasliševanje Kottchiana naj bi po splošnem mnenju omogočilo preiskovalcem, da dokončno preverijo položaj omenjenih italijanskih politikov oziroma njihove morebitne odgovornosti, in to v luči nekaterih neizpodbidnih dejstev, ki jih omenja naj poročilo Churchove komisije: podkupnina je bila izplačana med 11. junijem 1970 in 30. novembrom 1971; velik del tega denarja je bil namenjen »politični stranki bivšega in sedanjega ministra«, medtem ko je manjša vsota — 78.000 dolarjev — šla kolegom ali podrejenim prejšnjega ministra — zavedno izplačilo dokazujeta dve prejemnici, ki sta ju izdala švicarsko podjetje Ikarica (21. junija 1970) in Lefebvrejev urad (19. decembra 1970).

Velikega pomena bi moralo biti tudi: pričevanje Charlesa Valentineja, ki ga poročilo Churchove komisije omenja kot »naslovitve pisma z dne 28. marca 1969, s katerim mu je tedanji pariški zastopnik družbe Lockheed, Roger Bixby Smith, obrazložil italijanske zahteve.« Trdno se okleni stola, da te ne ugonobi šok... Ovidio Lefebvre mi je dejal, da moramo za vsako letalo izplačati najmanj 120.000 dolarjev podkupnine, ako hočemo, da se operacija zaključi uspešno.» tako je pisal Smith Valentineju. V istem pismu je omenil tudi človeka, ki sta se skrivala za psevdonimoma »antelope Coblere« in »spun« (vrhov-

ni poveljnik letalstva, torej domnevno Fanali). Medtem ko je v Los Angelesu v teku zasliševanje prič, se je v Rimu prizadeval oglašiti Tanassi. Nekemu volivcu socialno - demokratske stranke je po telefonu sveto zatrdil, da za Cowdena še nikoli ni slišal. Gre za visokega funkcionarja, ki je pred Churchovo komisijo potrdil, da je bil prisoten, ko je italijanski minister spravil v žep ovojnico s podkupnino. Ta minister naj bi bil ravno Tanassi, ki pa pravi, da je Cowdena mimogrede — in še to le morda — prvič in ovidio videl, ko je pospremil Ovidio Lefebvreja D'Ovidia na obrambno ministrstvo. Skratka, v vsej zadevi naj bi ne bilo podkuplencev, pač pa le podkupovalci...

Pri Japoncih, ki si take afere očitno bolj ženejo k srcu kakor pa Italijani, je Lockheedov škandal zahteval novo trzve. Zaradi hude bolezn na jetrih je v bolnišnici iz-

dihnil 59-letni Taro Fukuda, ki je veljal za osrednjo pričo v zadevi podkupovanja ameriške letalske tovarne. Pokojni je bil od izbruh škandala predsednik urada za stike z javnostjo, skozi katerega je pronicala na japonsko tržišče Lockheedova propaganda. Policija ga je zaslišala najmanj dvajsetkrat, in to v zvezi s posredniško vlogo, ki jo je Fukuda igral med nekdanjim tokijskim zastopnikom družbe Lockheed in pa Yoshie Kodamo, znanim skrajnosedničarskim predstavnikom, ki je bil do las pogreznjen v nezakonite finančne operacije v okviru kupčij z letali »hercules«. Kodamo, ki mu je 65 let, obtožuje, da je utajil kar za tri milijone dolarjev davkov na velikanske zneske, ki jih je prejel od družbe Lockheed. Naključje ali ne, tudi Kodama je, kot kaže, precej hudo bolan. Morda, ker bi se morala 30. septembra začeti proti njemu sodna obravnava.

TRAJALO BO DO VOLITEV

Včeraj se je začelo sindikalno premirje

S prekinitvijo stavk hočejo delavci prispevati k popuščanju napetosti med volilno kampanjo

RIM, 10. — Od danes vse do 21. junija ne bo nobene stavke. Začelo se je namreč takojenovanano sindikalno premirje, za katero se je odločila sindikalna federacija CGIL - CISL-UIL. V zadnjih desetih dneh volilne kampanje bodo zato, če ne bo nepredvidenih premislekov, stavkali samo člani avtonomnih sindikatov in piloti združenja ANAPC, ki so poudarili, da bodo brezobzirno nadaljevali s stavkovnim gibanjem. Sindikalna konfederacija, ki so veliko bolj dovzetne za družbeno problematiko in bolj pozorne na izjemno položaj v državi, so večkrat ostro obsodile sklep pilotov, katerih stavke povzročajo znatne težave potnikom.

Sindikalno premirje je odraz želje, da bi volitve potekale v kar najbolj mirnem vzdušju. V sedanjem položaju — je poudaril federalni tajnik CGIL Marianetti, socialist — nekatere sile skušajo zaostriiti napetost, da bi volitve odločali in izbirali bolj na osnovi emocionalnih vzgibov kot pa po trezni in razumski presoji. Delavci morajo zato odločno zavrniti vse provokacije in nasilne izpade nedemokratskih in prevarniških sil. Zato pa — je še naglasil Marianetti — prekinitve stavk ne pomeni, da smo vrgli puško v koruzo, pač pa se s tem obvezujemo, da bomo budni in bomo onespobili tiste, ki skušajo izzvati kaos v državi.

Vse kategorije delavcev, ki se še bojujejo za obnovo delovnih pogojev, so osvojile zahteve federacije po prekinitvi stavk: bančni uslužbenci, tekstilni delavci, dminarji in uslužbenci trgovskih podjetij so se obvezali, da bodo ukrenili vse, kar je potrebno, »da volitve bodo ne pretveza za kakršno koli strumentalizacijo«. Nočemo — poudarjajo sindikalni predstavniki omenjenih kategorij — nasadati provokacijam tistih, ki se poslužujejo vseh sredstev, da vzbujajo kaos, le da bi pozneje lahko zahtevali red, ki ga vsi zelo dobro poznamo.

Delavci dobro poznajo naklepe strategije napetosti, ki se je začela s pokolom na Trgu Fontana in ki je v teh dneh, ko je volilna kampanja na višku, znova okrvavila državo z umorom mladega demokrata v lacijskem mestecu Sezze Romano, z izgrezi na Trgu Venezia v Rimu in končno z umorom genovskega generalnega pravdnika Coca. Strategiji napetosti skušajo zaostriiti položaj v državi z že obrabljenim teorijo nasprotnih ekstremizmov, da bi pokopali demokracijo. V svojih naklepih pa so se ustili, ker niso upoštevali velikega čuta odgovornosti delavcev. Trden sklep, da ne nasledajo provokacijam in omogočijo reden potek volitev, ki se je konkretiziral v prekinitvi stavk in v poostreni budnosti delavcev ter sil, ki jih zastopajo, to jasno dokazuje.

ROBERTO PIPPA

Policijski agent Cesca obtožen posesti razstreliva

BOLOGNA, 10. — Načelnik preiskovalnega urada sodišča v Bologni dr. Angelo Vela, ki vodi preiskavo po pokolu na brzcu »italicus«, je poslal sodni poziv bivšemu policijskemu agentu B-ronu Cesca, katerega obtožuje posesti razstreliva. Cesca je bil aretiran aprila lani, ker se je udeležil vrste ropov, današnji sodni poziv pa se nanasa na najdbo 90 dinamitnih palic pod mostom pri Rovezzanu (Firence). Agent je bil tedaj v službi pri letecem oddelku kvesture v Firencih, kateremu je

POMEMBNO OROŽJE ZA BOJ PROTI LAKOTI

V Rimu ustanovitvena konferenca mednarodnega sklada za kmetijstvo

Glavna naloga sklada bo omogočiti razvoj in racionalizacijo poljedelstva v nerazvitih državah

RIM, 10. — Dramatično vprašanje prehrane bo morda v ne tako oddaljeni prihodnosti postopno rešeno: od danes je namreč na razpolago novo orožje v boju z lakoto in sicer mednarodni sklad za razvoj kmetijstva, katerega ustanovitev je bila priporočena na mednarodni konferenci, ki se je začela na sedežu FAO v Rimu v prisotnosti generalnega tajnika OZN Kurta Waldheima.

»Z ustanovitvijo tega sklada — je poudaril Waldheim — smo uresničili eno od glavnih priporočil svetovne konference o prehrani iz leta 1974.« Sklad bo postal operativni s prispevkom 400 milijonov dolarjev držav članic OPEC in s prispevkom 500 milijonov dolarjev najrazvitejših industrijskih držav. S temi sredstvi bodo finansirali načrte za razvoj kmetijstva v deželah v razvoju, katerim bi sicer čez deset let primanjlovalo okrog sto milijonov ton žita.

Sklad bo zato priznal posojila po izredno ugodnih pogojih in posebnih prispevke za racionalizacijo in večji donos kmetijstva v deželah tretjega sveta. Za te posege se bo sklad posluževal mednarodnih in nacionalnih organizacij, kar bo omogočilo, da bodo omejili osrednje upravno telo in da se bodo posluževali raznih mednarodnih ustanov kot so svetovna banka, OZN ter njenega »načrta za razvoj«. Ustanovitveno konferenco sklada je odprl senator Giuseppe Medici, ki je bil imenovan za predsednika. »Ta sklad — je poudaril senator — lahko pomeni boljše prihodnost za mlajše generacije, nad katerimi ne bo več visel Damoklejev meč lakote. Seveda, kljub dolgotrajnim predhodnim srečanjem, vsa vprašanja še niso bila rešena, spodbudno pa je vsekakor dejstvo, da je doslej prevladovala politična treznost in volja vseh držav, ki sodelujejo pri tem skladu, da se nekaj vendarle ukrene.«

Udeležence konference pa je v imenu svetovne organizacije FAO pozdravil njen predsednik Sajed Marei, ki je poudaril, da bo ta konferenca, na kateri bodo parafirali sporazum o ustanovitvi mednarodnega sklada za kmetijski razvoj, zgodovinskega pomena za nerazvite.

Zatiranje demokratičnih svoboščin v Boliviji

LA PAZ, 10. — Bolivijska policija je aretirala okrog dvajset sindikalistov in študentov, ki so pre-

kršili predpise o obsednem stanju. Slednje je bilo oklicano zaradi demonstracij v samem La Pazu, kot tudi v Cochabambi, Oruruju in Sucreju, med katerimi sta bili ubiti dve osebi. Sindikalisti in rudarji so demonstrirali, ker je vojska za sedla rudnike pod pretvezo, da se delavstvo pripravlja na oborožen upor, študentje pa iz protesta, ker je bila v državi zopet uvedena obvezna vojaška služba. Delavske manifestacije so se začele pred dvema dneva v okviru splošne stavke, ki so jo sindikati oklicali, ker so bolivijske oblasti prepovedale prenos posmrtnih ostankov bivšega bolivijskega predsednika Juan Joseja Torresa iz Brazilije v domovino (Torresa 'so, kot znano, pred kratkim umorili v Braziliji).

MADRID, 10. — Španski minister za notranje zadeve Manuel Fraga Iribarne je danes sprejel predsednika italijanske avtomobilske družbe Fiat Giannija Agnelli. Le-ta je dopotoval v Španjo včeraj.

MEDTEM KO SE ZEMLJA ŠE NI UMIRILA

S slabim vremenom se je položaj na prizadetem področju poslabšal

Kljub težavam skoraj povsod nadaljujejo z rušenjem poškodovanih hiš

VIDEM, 10. — Pet tednov po katastrofalnem potresu, ki je opustošil Furlanijo, Benesko Slovenijo in Režijo se zemlja na prizadetem področju še ni umirila, čeprav so lažji sunki, kot trdijo znanstveniki, dokaz, da se pojav postopno izčrpa. Vendar pa sunki, izjemno tovrstnega, ki je povzročil znaten preplah in precejšnje škodo, ne povzročajo prizadetemu prebivalstvu in reševalcem toliko preglaive in nevšečnosti kot muhašče vreme. Po nekaj dneh sonca je včeraj ponoči nad Furlanijo znova besnelo neurje. Zaradi dežja in vetra, ki bi bil zlasti v bolj goratih predelih skoraj odpihlil platnene strehe, je le malokateri od prizadetih preupal noč, zlasti še, ker je ponekod voda vdrla v šotore. Grmenje je še povečalo preplah prebivalstva, zlasti še, ker

je marsikdo menil, da gre za bobnenje potresa. S svitom se je položaj zboljšal, vendar pa lahen veter ni raztepel črnih oblakov. Medtem ko skoraj povsod nadaljujejo z rušenjem poškodovanih sopolij in z odstranjevanjem ruševin, so ponekod skoraj zaključili preštevane ljudi brez strehe, da bi določili število montažnih hiš, ki bi do potrebe za nadomestitev sotočišč. Prav tako deželne in občinske komisije nadaljujejo z ogledom hiš, da bi ugotovile, katere so vseljive in katere ne. V skoraj vseh prizadetih krajih so na dnevem redu skupščine, na katerih razpravljajo o glavnih značilnostih načrta za obnovo.

Predsednik deželnega odbora odv. Comelli pa se je včeraj v Vidmu sestel z ontarijskim ministrom za energijo Denisom Timbrellom, ki je prisel v Furlanijo v spremstvu predsednika organizacije »Famea Furlane« iz Toronta Eddyja Del Medicom. Timbrell bo skupaj z deželnimi voditelji preučil položaj in potrebe prizadetega prebivalstva, tako da bo pomoč potrencem, za katero se je odločil ontarijski parlament, čim smotrnejša.

PADOVA, 10. — Karabinjerji so aretirali štiri študente zaradi posesti ter uživanja mamil. Gre za 19-letnega Danieleja Mora iz Padove, enako starega Andrea Taita iz Belluna, 20-letnega Paola Fracassa iz Piazzole sul Brenta v padovanski pokrajini ter 18-letnega Fabia Baldana iz Padove.

Možje postavbe so med preiskavo na Morovem domu zaplenili: 670 gramov mamila in naprave za njegovo doziranje ter še 3.000 dolarjev, milijon lir, nekaj radijskih sprejemnikov in več smelnih aparatov, igre za ukradenlo blago.

Odkopan grob iz neolitike dobe

BOCEI, 10. — V gornjepodškem kraju Stufles so arheologi odkrili razmeroma dobro ohranjen grob iz mlajše kamene dobe (neolitika) s

cev glasovalo za Nixona in mu s računih nekaterih političnih komentatorjev podpora vsaj 1.514 delegatov, torej devet več kot je potrebnih, da je imenovan za kandidata že ob prvem glasovanju. S Carterjem se je demokratska stranka znova strnila v enotno celoto kot leta 1964, ko je Johnson pregazil republikanskega kandidata Barryja Goldwaterja, medtem ko se republikanci, ki očitno še niso preboleli šoka zaradi škandala Watergate, razcepili na dva skoraj enako močna tabora, in sicer pristaše sedanjega predsednika Forda ter prijatelje bivšega kalifornijskega guvernerja Reagana. Tekmeča sta z ostrim dvobojem se pospešila razkol v stranki, katero je doletela enaka usoda kot demokrate pred štiri leti, ko so se razdvojili ob kandidaturi Georgea McGoverna in so doživeli pekočo volilno poraz. Računajo, da je tedaj okrog 40 odst. demokratskih voliv-

cev glasovalo za Nixona in mu s računih nekaterih političnih komentatorjev podpora vsaj 1.514 delegatov, torej devet več kot je potrebnih, da je imenovan za kandidata že ob prvem glasovanju. S Carterjem se je demokratska stranka znova strnila v enotno celoto kot leta 1964, ko je Johnson pregazil republikanskega kandidata Barryja Goldwaterja, medtem ko se republikanci, ki očitno še niso preboleli šoka zaradi škandala Watergate, razcepili na dva skoraj enako močna tabora, in sicer pristaše sedanjega predsednika Forda ter prijatelje bivšega kalifornijskega guvernerja Reagana. Tekmeča sta z ostrim dvobojem se pospešila razkol v stranki, katero je doletela enaka usoda kot demokrate pred štiri leti, ko so se razdvojili ob kandidaturi Georgea McGoverna in so doživeli pekočo volilno poraz. Računajo, da je tedaj okrog 40 odst. demokratskih voliv-

Prizor s prizadetega področja: buldožer odstranjuje ruševine. Slika je bila posneta v Subidu.

Kmalu še bankovce vrednosti 20.000 lir

RIM, 10. — Današnja številka Uradnega vestnika republike prinaša zakonski odlok, ki pooblašča tiskanje novega bankovca, sicer vrednosti 20 tisoč lir. Zadevni sklep je sprejel prvi svet emisijskega zavoda Banca d'Italia 22. oktobra 1974. Novi bankovci bo nedvomno zapolnil sedanjost vrzel v vrednostnem razkoraku med 10.000-lirskim bankovcem na eni in 50.000-lirskim na drugi strani. Blagodejne učinke bodo zaznali seveda v prvi vrsti podjetniki. Na novem bankovcu bo med drugim posneta doprsna podoba slovitega Tiziana.

S plutonijem se ne gre šaliti

VANCOUVER, 10. — Na konferenci OZN o vprašanju naseljevanja je kanadska skupina za boj proti jedrskemu orožju »Greenpeace« sporočila, da ji je neka organizacija ponudila večjo količino plutonija, ki naj bi ga pripadniki »Greenpeace« uporabili za svojo protijedrsko kampanjo.

Predsednik omenjene skupine Robert Hunter je povedal, da plutonija ni hotel sprejeti iz bojazni, da ne bi kakor koli zašel v nepravne roke. Dodal pa je, da gre pri ponudnikih, katerih ni hotel natančneje opredeliti, za poštno ljudi, ki se tudi sami borijo proti jedrskemu orožju ter bi ravno zaradi tega hoteli opozoriti svet, da s plutonijem ne razpolagajo samo vlade posameznih držav, temveč si ga lahko prisrkbijo tudi zasebniki.

Na predstavnike 134 držav, ki se udeležujejo vancouverse konference, je to seveda napravilo globok vtis, tembolj, ker jim je član skupine »Greenpeace« dr. Patrick Moore povedal naslednje: z 8 kg plutonija, ki ga pridobiš iz odpadkov jedrskega reaktorja, torej na dokaj preprost način, lahko izdelata jedrsko bombo, toda že samo unča plutonija pomešana z dinamitom povzroči no eksploziji takšno nevarnost jedrskega okuženja, da bi bilo treba v tem hipotetičnem primeru izprazniti veliko mesto, kakršno je npr. Ottawa.

Iranska nafta odslej cenejša

TEHERAN, 10. — Po vzoru Kuvajta je tudi iranska vlada znižala ceno surove nafte, in to za 5 do 7 stotnik ameriškega dolarja pri sodu. Nova cena znaša tako 11,33 dolarja na ced. Priporočiti velja, da zadeva poenotitev le gosteje surovino, ki se uporablja predvsem v industriji oziroma za pogon ladij.

Cankar in kritika

(Nadaljevanje s 4. strani)

Nedvomno je, da je Mitrovičeva začela obravnavati Cankarja v docela norega aspekta, kakršnega si doslej ni izbral nihče. Sicer ne moremo reči, da je od Skrlca norega Cankarja, lahko pa je glede na obsežnost svoje študije sistematično zbrala in urejala vse razpoložljive Cankarjeve misli o kritiki in iz tega napravila določene zaključke. V satiričnih, polemičnih in kritičnih spisih in v samih leposlovnih delih pa je seveda toliko Cankarjeve kritike misli, da je ogromno gradiva, ki ga je zbrala in obdelala, docela umetniško osvetlila. In v tem smislu, kot prispevek k osvetlitvi osebnosti Ivana Cankarja, moramo pozdraviti tudi to novo delo, čeprav je to namenjeno predvsem tistim, ki se in se bodo poglabljali v Cankarjeva dela in umetniško osebnost in čeprav ne gre za delo, ki se lahko bere. Kljub temu, da je sicer prava napisana z neko širino in določeno vehementnostjo.

V uredništvu	317.000 lir
V Tržaški knjigarni	81.000 »
	398.000 lir
Prejšnja vsota	27.142.110 »
SKUPAJ	27.540.110 lir

+ 545 N-din.

Prispevke sprejemamo v tajništvo uredništva v Trstu - Ul. Montecchi 6 od 8. do 19. ure, v Tržaški knjigarni v Ul. sv. Frančiška 20, v Gorici - Ul. 24. maja 1 in na tekoči račun Primorskega dnevnika št. 1840 pri Tržaški kreditni banki.